

Porotherm-kennotiiliharkoilla
valmis ulkoseinärakenne kerralla

Porotherm-täystiilitalon runko rakentuu keraamisista massiivitiiliharkoista. Seinärakenne ei vaadi erillistä lämmöneristystä vaan 50 cm paksun ulkoseinän eristeenä toimii kennoharkon sisällä oleva ilma.

Täystiilirakenne on kosteusteknisesti turvallinen. Massiivisuutensa ansiosta rakenne varaa hyvin lämpöä ja myös tasaa lämmön ja kosteuden vaihteluita eri vuodenaikoina.

MILLAINEN ON HYVÄ TALO,
EKOLOGISESTI, TOIMINNALLISESTI JA
ESTEETTISESTI?

Asumisen unelmia

Yle julkaisi hiljattain tutkimuksen suomalaisten asumistoiveista. Tutkimuksen analyysi otsikointia myöten noudatti perinteistä linjaa: haave-asunto on oma talo luonnon keskellä. Tosin vastaajista tällaista oli esittänyt 30 prosenttia, 70 prosenttia haaveili jostakin muusta. Toisessa ääripäässä, suuren kaupungin keskustassa asumisesta haaveili 11 prosenttia. Suomen viidestä ja puolesta miljoonasta asukkaasta 11 prosenttia on yli 600 000 ihmistä, eli myös hyvin urbaanille asumiselle on enemmän kysyntää kuin tarjontaa.

Koska arkkitehteillä on työnsä puolesta enemmän vaikutusvaltaa kaupunkialueisiin kuin haja-asutusalueisiin, lienee perusteltua painottaa kaupunkinäkökulmaa. Suurimmat rakennuspaineet kohdistuvat Helsinkiin, jonka uusi yleiskaava luo suuntaviivoja jopa 250 000 asukkaan väestönlisäykselle. Tällaisen asuntovarannon rakentamiseen liittyy melkoisia vastuita. Ei liene pahasti liioiteltua verrata tilannetta maaltamuuton ensimmäiseen aaltoon, jonka yhteydessä nykyiset lähiöt pääosin rakennettiin.

Minkälaista kaupunkiympäristöä nyt luodaan? Saadaanko kaupunkia vai pelkästään kaupunkimaista? Millaiset ovat tällaisen ihmisten uudelleensijoitushankkeen suorat ja epäsuorat ympäristövaikutukset? Olemmeko aivan varmoja, että haluamme sitoutua ja sitouttaa tulevat sukupolvet juuri niihin tyyppiratkaisuihin, joita olemme tällä hetkellä tekemässä? Vai pitäisikö kehittää uusia ratkaisuja ja vaihto-

HANNU SALMI

ehtoja ennen kuin tämä rakennusurakka on suoritettu? Millainen on hyvä talo, ekologisesti, toiminnallisesti ja esteettisesti? Näistä asioista olisi suotavaa käydä laajaa ja jatkuvaa keskustelua etenkin rakentamista ohjaavilla tahoilla. Arkkitehdit eivät voi vetäytyä tästä vastuusta.

Vaikka arkkitehdit toteuttavat tilaajiensa tarpeita ja usein tekevät työtään aikataulujen ja taloudellisten paineiden puristuksessa, useimmilla lienee myös vahvoja henkilökohtaisia mielipiteitä siitä, millainen on hyvä ja laadukas talo tai asuinympäristö. Arkkitehteistä melkoisen moni suosii omassa asumisessaan vanhoja taloja. Pelkkää nostalgiaa tuo tuskin on, vaan näissä taloissa on sellaisia ominaisuuksia, joita uudet talot eivät tarjoa – siitä huolimatta, että teknisesti talot eivät täyttäisi nykynormeja.

Tilan ammattilaisina arkkitehdit tuskin katsovat pelkästään pittoreskejä julkisivuja vaan arvostavat pikemmin muun muassa käsityön jälkeä, laadukkaita materiaaleja ja vaikkapa nykystandardia suurempaa huonekorkeutta. Oleettavasti arvossa pidetään myös yksilöllisyyttä ja vaihtelua, joiden osalta suomalainen asuntorakentaminen ei ole kansainvälisen vertailun kärjessä.

Vaikka taloja ei suunnitella itselle vaan muille, arkkitehdin ammatti on kuitenkin perinteisesti kutsumusammatti. Sen takia sopii välillä kysyä, teemmekö kyllin hyvää. Helppo tapa testata tätä on kysyä, haluaisimmeko itse asua taloissa, joita suunnittelemme.

Autovakuutus vuodeksi nyt -50%.

Etu koskee uusia etuasiakkaita ja uusia autovakuutuksia liikennevakuutuksen yhteydessä. Edun saa yksityiskäyttöisiin henkilöautoihin ja se on ajoneuvokohtainen. Etuasiakas on sellainen asiakas, jolla on vakuutus kolmesta eri vakuutusryhmästä OP Vakuutuksessa. Vakuutuksen myöntää OP Vakuutus Oy. Toimi heti, autovakuutusetu on voimassa 31.12.2016 saakka.

Tiesitkö, että liittosi jäsenenä saat etuja useimmista vakuutuksistamme. Soita 0303 0303* tai käy konttorissamme, niin kerromme lisää.

*kiinteän verkon lankaliittymistä ja kotimaisista matkapuhelinliittymistä 0,0835 e/puhelu sekä 0,12 e/min (hintaa sisältää ALV:n).

15

6

3 **PÄÄKIRJOITUS**

Asumisen unelmia *Hannu Salmi*

6 **HAASTATTELU**

Kaupunkimuotoilun visionääri *Meri Louekari*

10 **PUHEENJOHTAJALTA**

Arkkitehtuuri on elämänlaatua *Leena Rossi*

12 **KESTÄVÄ KEHITYS**

Energiaviisautta ruohonjuuritasolta *Pekka Hänninen*

15 **TUTKIMUS**

Arkkitehtuuritutkimus nyt *Minna Chudoba*

16 **TAPAHTUMAT**

60-luvun visiot silloin, nyt ja tulevaisuudessa *Tiia Ettala*

18 **MAAILMALTA**

18 **Kaupunkikehitys koskee kaikkia** *Jenni Lautso*

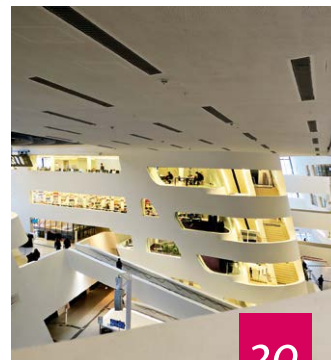
20 **Wienin uusimpia** *Tarja Nurmi*

24 **KOLUMNI**

Hernesaaren kaavoitusta odotellessa *Jari Huhtaniemi*

16

20

26 **KILPAILUT**

26 **Tuplavoitto Arabiassa** *Tuomo Siitonen*

30 **Luonnonläheistä asumista kasarmilla** *Riitta Jalkanen*

36 **JÄSENILLE**

36 **Kenelle arkkitehti on vastuussa?** *Päivi Virtanen*

38 **Bryggman-apuraha Tuulikki Tanskalle** *Maarit Kaipainen*

40 **ATL**

Voiko tietöähkyn kanssa elää? *Vesa Juola*

ILMESTYYS: vko 47
12 numeroa vuodessa
68. vuosikerta
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFAn
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 050 570 4180

Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jasanasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:
Hannu Pyykkö, Media Bookers
puh. 050 2250
Ratakuja 1 LT 1, 01300 Vantaa
hannu.pyykkö@mediabookers.fi
www.mediabookers.fi
Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISAJAT 2016:
Nro Ilmoitusaineisto Ilmestyy
12 28.11. 21.12.
1|2017 9.1. 26.1.

(Toimitettava aineisto
viikkoa aikaisemmin.)

Kansikuva:
Suvelan kappeli, Espoo, OOEPA
Office for Peripheral Architecture,
v. 2016. Kuva Mika Huisman

KALLE KATILA

ARKKITEHTIEN JA MUIDEN
SUUNNITTELIJOIDEN VALTAVA VOIMA
ON KYKY NÄHDÄ MIELIKUVITUKSEN
AVULLA TULEVAISUUTEEN JA RAKENTAA
SEN SUUNTAA.

Kaupunkimuotoilun visionääri

Tekniikan tohtori, arkkitehti Anne Stenros valittiin syyskuussa Helsingin muotoilujohtajaksi. Kyse on aivan uudesta toimenkuvasta. Stenros on tehnyt koko uransa arkkitehdin perinteisen työkentän ulkopuolella.

Onnittelut uudesta muotoilujohtajan virasta!
– Kiitos! Näkisin, että Helsinki on todella rohkea. Yhdysvalloissa yrityksissä on jo pitkään toiminut muotoilujohtajia keskeisissä rooleissa, osana yrityksen ydinosamista, ja kehitys on nyt rantautumassa myös Eurooppaan. Monissa menestyvissä yrityksissä, kuten Uberilla ja Airbnb:lla, muotoilijoita on jo perustajajäsenenä, jolloin muotoiluajattelu on alkumetreiltä lähtien osa yrityskulttuuria. On hienoa, että Helsinki on kaupunkina edelläkävijä.

Mitä kaupungin muotoilujohtaja oikein tekee?

– Helsinki on ensimmäisiä kaupunkeja maailmassa, jotka ovat perustaneet muotoilujohtajan viran. Mitään käsikirjaa tehtävään ei siis ole. Ydinkysymys työssä on, miten hahmotetaan tulevaisuuden uhat ja mahdollisuudet ja miten kyetään löytämään oikeita ratkaisuja oikeisiin ongelmiin. Tämä on yksi syy siihen, miksi muotoilijoiden osaamista on alettu hyödyntää eri organisaatioissa.

Kolme tärkeintä asiaa uudessa työssä ovat pyrkimys hyvään kansalaiskokemukseen, empatiakyky ja kokonaiskuvan hahmottaminen. Kun kaikki on verkottunutta, myös ongelmat ovat verkottuneita: kun ratkaistaan yhtä ongelmaa, voidaan samalla luoda kolme uutta. Isot haasteet johtuvat megatren-

deistä, mutta ne ovat aina alueellisia ja kontekstisidonnaisia. Samoin ratkaisut ovat kontekstisidonnaisia: niitä ei voi kopioida toiseen paikkaan.

Ratkaisujen löytämiseksi on tärkeää koota holistista näkökulmaa. Tässä muotoilijat, mukaan lukien arkkitehdit, designerit ja palvelumuotoilijat, ovat taitavia: heidän työhönsä on sisäänrakennettu laaja-alainen kontekstin ymmärrys. Arkkitehtien ja muiden suunnittelijoiden valtava voima on kyky nähdä mielikuvituksen avulla tulevaisuuteen ja rakentaa sen suuntaa.

Käyttäjälähtöisyys on tärkeää, mutta kaupunki ei voi kuunnella erikseen jokaisen kansalaisen näkökulmaa, vaan on muodostettava laajempi yhteisöllinen näkökulma, kansalaiskokemus. Tässä aikaperspektiivi on tärkeä: katsotaan eteenpäin ja varmistetaan myös tulevien sukupolvien etu.

Helsingissä parhaillaan käynnissä oleva kaupungin sisäinen organisaatiomuutos myllää virastojaon uusiksi. Miten työsi tulee näkymään kaupungin sisäisissä prosesseissa?

– Tärkeä tehtäväni on olla mukana strategisessa muutoksessa ja kaupungin sisäisessä organisaatiomuutoksessa luomassa uusia lähestymistapoja. Tuon strategiseen suunnitteluun uusia näkemyksiä ja ajatuksia siitä, miten organisaatio voisi olla aikaisempaa luovempi ja avoimempi. **Buckminster Fuller** on sanonut, että paras tapa varustautua tulevaisuuteen on luoda se itse. Eli jos kaupunki tietää, mihin suuntaan se on menossa, se voi hallitusti ryhtyä toteuttamaan näkemystään.

Työssäni pohdin, millaisia uusia strategisia lähestymistapoja voidaan käyttää: miten navigoidaan kohti tulevaisuutta esimerkiksi palveluissa. Teen skenaariotyötä erilaisista sosioeko-

NINA STENROS

nomisista tulevaisuusvaihtoehdoista, joiden avulla mietitään, millaista uutta tietoa ja taitoa tarvitaan. Uusi yhteistyöalusta Helsinki Lab voi auttaa sekä kaupungin yksiköiden välisessä että kaupungin ja yritysten ja kaupungin ja kansalaisten välisessä yhteistyössä ja osallistamisessa. Päämääränä on luoda aidosti moniäänistä keskustelua.

Kenen kanssa muotoilujohtaja työskentelee – mitkä tai ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanit?

– Kaupunki kuuluu ihmisille, mutta kaikkia ei voi kohdata keralla. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovatkin eri kaupunkilaisryhmiä edustavat organisaatiot, paikalliset yritykset ja yliopistot. Näkisin, että koko innovaatioekosysteemi on aktivoitava. Monimutkaisia haasteita ei kukaan ratko yksin. Kiihkeä urbanisaatio pakottaa kaupungit fokuosoimaan voimavaransa, ja muotoilu ja luova ajattelu ovat tässä avuksi. Tulevaisuuden arvaamattomuuden myötä näkemyksellisyys korostuu.

On myös tärkeää olla mukana kansainvälisissä kaupunkiverkostoissa, joista saadaan kokeiltuja käytäntöjä ja ideoita. Näin ei turhaan kokeilla samoja asioita uudestaan.

Miten muotoilujohtajan työ tulee näkymään kaupunkilaisten arjessa?

– Toivottavasti siten, että kaupunki on entistä viihtyisämpi, kaikkia kunnioittava ympäristö. Ja tietysti vetovoimainen. Kilpailukyky on elinehto. Olemme riippuvaisia siitä, miten saamme kaupunkiin ulkopuolista pääomaa ja ajantasaista, osavaa työvoimaa – ja ihmiset viihtymään ja jäämään kaupunkiin. Helsingin väkiluku ei kasva samaan tahtiin työvoiman tarpeen kanssa.

Kaupunkien kilpajuoksu tulee tulevaisuudessa olemaan yhtä kovaa kuin suuryritysten. Mikä tekee Helsingistä magneetin? Monet nuoret tulevat opiskelemaan, mutta miten saamme heidät pysymään kaupungissa? Tähän vaikuttaa muun muassa asuntojen hinta. Nämä ovat yleismaailmallisia ongelmia, joiden ratkaisut täytyy kuitenkin aina tehdä paikallisesti, koska toimintakulttuuri ja poliittiset sidokset ovat erilaisia.

Olet suuntautunut selkeästi arkkitehtuurin perinteisesti mielletyn kentän ulkopuolelle. Millä uusilla tavoilla arkkitehdit voisivat olla vaikuttamassa kaupunkien kehitykseen?

– Arkkitehtien pitäisi olla enemmän utopisteja tai vaikkapa kriitikoita. On tärkeää visioida ja tuoda ammatillinen näkökulma näkyväksi ja keskustelun piiriin. Ammatillinen keskustelu kaupunkien kehittämisestä on tällä hetkellä hyvin ohutta. Toivon, että arkkitehdit asettuisivat myös muille aloille kuin perinteisille, sillä siten arkkitehtien ääni tulee laajemmin kuuluville ja osaksi vaikuttamista.

Rohkaisen katsomaan arkkitehdin perinteisten työalojen ulkopuolelle. Rohkaisen myös kirjoittamaan ja ottamaan haltuun oman ilmaisutavan. Akateemikko, professori **Reima Pietilä** oli minulle tärkeä mentori, joka auttoi minua löytämään oman ilmaisuni. Pitkäaikainen toimitusjohtaja **Tapio Hintikka** puolestaan auttoi ymmärtämään, että olen muutosjohtaja.

Onko sinulla muita esikuvia?

– Tutkimusmatkailija, tiedemies **Adolf Erik Nordenskiöld** on suuri esikuvani. Hän ei ollut ainoastaan tiedemies vaan myös visionääri, joka näki Koillisväylän geopolittisen merkityksen

”

ON MYÖS TÄRKEÄÄ OLLA MUKANA KANSAINVÄLISISSÄ KAUPUNKI-VERKOSTOISSA, JOISTA SAADAAN KOKEILTUJA KÄYTÄNTÖJÄ JA IDEOITA.

ja luonnon arvon jo paljon ennen meidän aikaamme. Norden-skiöldillä oli rohkeutta olla erilainen kuin muut. Hän myös tunsi vastuuta työssään. Hän oli hieno johtaja, joka koulutti nuoria tutkijoita mukaan naparetkilleen ja antoi siten heille tilaisuuden kasvaa työssään.

Muita esikuviani on Philipsin entinen muotoilujohtaja **Stefano Marzano**, jonka kanssa tein yhteistyötä Koneella työskennellessäni. Myös IBM on toteuttanut hienosti muotoiluajattelua ja -johtajuutta; se on johdonmukaisesti noussut konepajayrityksestä palveluntuottajaksi ja tekoälyn tutkijaksi. Nyt heillä on 1 200 muotoilijan toimisto, maailman suurin alalla.

Olet kertonut tuovasi uuteen työhösi yritysmaailmassa käytettyjä toimintamalleja. Mitä tämä tarkoittaa käytännössä?

– Yksi korporaatioiden vahvuuksista on sujuvat ja tehokkaat prosessit, jotka takaavat taloudellisen kilpailukyvyn ja laadunvarmistuksen. Kehittämällä palvelumuotoilusta prosessisempaa toimintaa voitaisiin nostaa yleistä onnistumisen tasoa. Organisaatiomuutos ja strategian valmistelu pitäisi saada aikaisempaa avoimemmaksi ja luovemmaksi. Myös työntekijöiden jatkuva kouluttaminen on tärkeää.

Ydinasia on, että kaupungin koneisto toimii. Koneistoa ylläpitävien asema ja tärkeys tunnustetaan, ja innovaatioita tuodaan mukaan harkitusti. Ilman tehokkaita prosesseja innovaatioita ei pystytä toteuttamaan. Esimerkiksi kiinalaisten yritysten innovaatiokyky perustuu siihen, että yritykset parantavat toimintaansa jatkuvasti. Kehittämällä toiminnan kaikkia aloja saavutetaan hyvin toimiva koneisto. Kun tähän lisätään innovatiivinen elementti, saadaan poikkeuksellisia tuloksia.

KUKA?

- > Anne Stenros, syntynyt vuonna 1954.
- > Opiskeli arkkitehdiksi Oulun yliopistossa ja Berkeleyn yliopistossa Kaliforniassa.
- > Väitteli tekniikan tohtoriksi TKK:lla vuonna 1992.
- > Design Forum Finlandin johtaja vuosina 1995–2004.
- > Hong Kong Design Centren johtaja vuonna 2005.
- > Kone Oy:n muotoilujohtaja vuosina 2005–2015.
- > Aalto-yliopiston IDBM-ohjelmajohtaja ja professori vuonna 2016.

Tuleeko kokeilukulttuurin merkitys kasvamaan?

– Isot organisaatiot joutuvat tänä päivänä avaamaan ovia kokeilevalle, nopealle ja innovatiiviselle toiminnalle ollakseen muutosvalmiita. Tavallisesti se tapahtuu perustamalla uusi kokeellinen yksikkö, niin kuin nyt Helsinki Lab. Jostain täytyy aloittaa, mutta ei saisi ajatella, että nyt meillä on yksi yksikkö, joka hoitaa luovuuden. Luova ajattelu pitäisi integroida kaikkien toimintaan.

Kokeilukulttuuri sopii avoimuuden ja osallisuuden rajapintaan. Kokeilemalla voidaan tuoda radikaaleja malleja esimerkiksi uuteen johtamisen kulttuuriin.

Pesti on nyt aluksi vuoden 2018 loppuun asti. Moni hanke on kuitenkin pitkäkestoinen. Onko jatkomahdollisuuksia jo mie-titty?

– Seuraavan kahden vuoden aikana työlle on tarkoitus löytää pysyvä muoto ja paikka kaupungin organisaatiossa. Selvitetään, mitä Helsinki Lab tulee olemaan tulevaisuudessa ja mikä muotoilujohtajan rooli kaupungin strategian kehittämisessä on.

Mikä inspiroi sinua?

– Kun aloitin työt Koneella, lähdin kuin tutkimusretkelle, aluksi laatimaan merikarttaa, jonka avulla työtä alettiin tehdä. Kun huomaa ongelman, alan työskennellä sen ratkaisemiseksi. Asioiden ratkaiseminen tekemällä inspiroi.

Meri Louekari

”

ON TURHA PUHUA KAUPUNGISTA LAPSIPERHEITÄ YHÄ ENEMMÄN KIINNOSTAVANA PAIKKANA, JOS TAVOITE HEIDÄN PALVELEMI-SESTAA UNOHTUU NOPEAMMIN KUIN KUKAAN EHTII LAUSUA SANAT ”VIELÄ PIENEMPI YKSIÖ”.

Arkkitehtuuri on elämänlaatua

Sain lokakuussa viettää elämäni arkkitehtuuriviikkoa. Pidin kuusi esitelmää ja puhetta, kuuntelin itseäni viisaampia, puhuin kielillä, ja tapasin satoja erilaisia ihmisiä, kaikki arkkitehtuurin merkeissä. Mitä jäi aktiiviseen muistiin?

Helsingissä 13.–14.10. pidetty pohjoismainen arkkitehtuuripolitiikan *More architecture!* -verkostotapaaminen osoitti, miten paljon yhteistä keskusteltavaa oli – ja on varmasti jatkossakin – Euroopan eri laidoilta tulevilla toimijoilla. Haasteet ovat yhteneväiset, ja kaikki kerran keksitty hyvä vain kertaantuu tullessaan monistetuksi.

Paikallisesti työskentelevät toimijat korostivat kaikenlaisien rajojen yli kurottuvaa verkostomaista yhteistyötä, ei niinkään hierarkkista, ylhäältä alas valuvaa ohjausta. Valtiollisten arkkitehtuuripoliittisten ohjelmien todettiin jäävän helposti vain dokumenteiksi, ellei paikallista näkökulmaa tunnusteta ja oteta mukaan. Yhtä lailla paikallinen tekeminen tuntuu, jos se ei saa tukea sivusta, valtiollisesti tai kansainvälisesti.

Kyse on myös meistä ihmisistä. Mitä enemmän ja paremmin tuntee arkkitehtuuripolitiikkaa tekeviä ihmisiä, heidän kokemuksiansa ja tarinoitaan, sitä vahvempi ja innostuneempi voi olla myös itse.

Paavo Lipposen puhe Arkkitehtuurin Finlandian palkintojuhlissa innosti pohtimaan aamutelevisiossa, miksi tällaisia palkintoja tarvitaan. Niitä tarvitaan, jotta yhä useampi meistä kykenisi ymmärtämään arkkitehtuurin omaan elämäänsä kuuluvana hyvänä asiana. Erityisesti niitä tarvitaan, jotta julkisia hankintoja tekevät päättäjät ryhtyisivät keskustelemaan

enemmän siitä, mitä voi haluta ja mitä saavuttaa. Kuuluisipa arkkitehtuuri aina ja kaikkien pääministeriemme aktiiviseen sanavarastoon.

Näissä tunnelmissa lensin Japaniin, missä arkkitehti **Aino Aallosta** kertova näyttely oli ollut kesän ajan menestyksellisesti esillä Tokion Galleria A4:ssä. Sata vuotta sitten suomalaiset arkkitehtinaiset loivat jo uraa, samalla kun heidän japanilaisia sisariaan ei vielä ollut virallisesti olemassakaan, totesi siikäläinen kollega. Aino ja **Alvar Aallon** arkkitehtuuri kiinnostaa Japanissa paitsi arkkitehtonisen luovuuden ja mittakaavan tajun takia myös heidän työnsä kautta näkyväksi tulevan hyvinvointiyhteiskunnan vuoksi.

Japanissa, yhdessä maailman urbaaneimmista yhteiskunnista, ihmisten erilaiset elämäntavat ja elämänlaadun parantaminen kiinnostavat rakennusalan toimijoita suuresti. Tältä kiihkoradalta on hyvä tömähtää takaisin Suomeen – todetakseen, miten kaupunkien asuinkeuhkot täyttyvät parhaillaan sijoittajien tarpeisiin rakentuvilla pistetaloilla, joissa uutta ovat vain entistäkin pienemmät huoneistokoot. Tämä ei päde siellä, missä on rohkeutta asettaa myös elämänlaadullisia asuntopoliittisia tavoitteita, kuten Helsingissä. On turha puhua kaupungista lapsiperheitä yhä enemmän kiinnostavana paikkana, jos tavoite heidän palvelemisestaan unohtuu nopeammin kuin kukaan ehtii lausua sanat ”vielä pienempi yksiö”.

Helsinki, Rovaniemi, Tokio ja kaikki muut kaupungit lähellä ja kaukana: toivon teille kaikille lisää arkkitehtuuria, lisää elämänlaatua.

Leena Rossi

SAFAn puheenjohtaja

TunnustusPAANU 2016 -ehdokkaita etsitään

Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA jakaa vuosittain tunnustuspalkinnon, TunnustusPAANUN, jonka tarkoituksena on nostaa esiin hyviä esimerkkejä kestävästä kehityksen toteuttamisesta rakennusalaalla sekä lisätä keskustelua ekologisen rakentamisen tilasta.

Kestävä kehitys on yleisesti hyväksytty keskeiseksi tavoitteeksi rakennusalaalla, mutta käytännön suunnittelussa ja rakentamisessa tavoitetta ei aina saavuteta. Keskustelu rakentamisen ja yhdyskuntasuunnittelun ympäristövaikutuksista on yhä tarpeellisempaa. Tarvitaan innostavia tekoja ja uusien toteutustapojen esittelyä – positiivisia signaaleja siitä, että ympäristön huomioon ottaminen on mahdollista suunnittelun ja rakentamisen kaikilla tasoilla.

Tunnustus voidaan myöntää sellaiselle yritykselle, yhteisölle tai yksityiselle henkilölle, joka on toiminnallaan edistänyt kestävästä kehityksen toteutumista rakennetussa ympäristössä ja on siten tarjonnut esimerkin kaikille rakennusalan toimijoille.

Tunnustus jaetaan vuosittain. Ehdotuksia tunnustuksen saajaksi voivat tehdä kaikki SAFAn jäsenet. Tunnustuksen saajan valitsee ehdotusten joukosta raati, jonka muodostavat kestävästä kehityksen alaosaaston EKO-SAFAn johtokunta sekä SAFAn hallituksen edustaja. TunnustusPAANU muutettiin vuonna 2014 kiertopalkinnoksi.

Ehdotuksen voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen: eko.safa.info@gmail.com

Tiedottaja vahvista- maan Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen viestintää

Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen tiedottajaksi on nimitetty Miina Jutila. Hän aloittaa uudessa tehtävässään 1.1.2017.

Arkkitehti SAFA **Miina Jutilalla** on parinkymmenen vuoden kokemus arkkitehtuuriviestinnän toimituksellisista ja tuotannollisista tehtävistä. Arkkitehtuurin tiedotuskeskukseen Jutila siirtyy *Arkkitehti*-lehden toimituksesta, missä hän on työskennellyt vuodesta 2010 toimitussihteerinä ja sitä ennen graafikkona. Oman suunnittelutoimistonsa Livadian kautta Jutila on toiminut toimittajana, arkkitehtina ja graafisena suunnittelijana. Pariisissa osan opinnoistaan suorittanut Jutila on myös toiminut kaupunki- ja arkkitehtuurioppaana. Lisäksi hän on opiskellut lavastustaideita ja ollut mukana useissa elokuva- ja musiikkituotannoissa.

”Jutilalla on vankka kokemus niin arkkitehtuurista viestimisestä kuin eri media-alustojen kehittämisestä. Hänellä on syvä tuntemus suomalaisesta nykyarkkitehtuurista, kansainvälinen työote sekä loistavat verkostot. Olemme erittäin iloisia saadessamme Jutilan kaltaisen moniosaajan mukaan tiimiimme”, toteaa Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen toiminnanjohtaja **Hanna Harris**.

Vuonna 2013 toimintansa aloittanut Arkkitehtuurin tiedotuskeskus on oman alansa asiantuntija-, yhteistyö- ja välittäjäorganisaatio, jonka tehtävänä on vahvistaa arkkitehtuurin yhteiskunnallista näkyvyyttä ja vaikuttavuutta sekä lisätä suomalaisen arkkitehtuurin tunnettuutta kotimaassa ja maailmalla.

”Olen innoissani mahdollisuudesta päästä mukaan kehittämään Arkkitehtuurin tiedotuskeskusta tässä kiinnostavassa ja kuplivassa vaiheessa. Haluan edistää ymmärrystä arkkitehtuurista ja lisätä sen arvostusta sekä sitä kautta vaikuttaa hyvän rakennetun ympäristön syntymiseen. Arkkitehtuurin näkyväksi tekemisessä tiedotuskeskus on avainasemassa”, Jutila sanoo.

Energiaviisautta ruohonjuuritason tasolta

Sitra käynnisti neljä vuotta sitten ERA17-hankkeen, jonka tarkoitus on suitsia Suomea energiaviisaan rakentamisen aikaan valtakunnan satavuotisjuhlien alla. Hanke on nyt loppusuoralla, ja viimeisen toimintavuoden käynnistyes- sä vuosijuhlissa käännettiin katseet ihmisten asumis- ja liikumistapoihin.

SITRA TOI TILAISUUTEEN UUDEN KÄSITTEEN: HIILIKÄDENJÄLKI. SE MITTAA MYÖNTEISIÄ TEKOJA ILMASTON- MUUTOKSEN HILLITSEMISEKSI.

PEKKA HÄNNINEN

Jääpuikot kielivät usein yläpohjan lämpövuodoista. Olisiko taloyhtiön energiakokous paikallaan?

Työ- ja elinkeinoministeriön teollisuusneuvos **Timo Ritoniemi** linjasi rakennuskannan hiilidioksidipäästöjen syntyvän toisaalta rakennuksissa, toisaalta rakenteesta eli muun muassa liikenteestä. Olemassa olevan rakennuskannan perussäätö pienentäisi energiankulutusta helposti 20 prosenttia. Suomen päästövähennystavoite vuodelle 2020 on niin ikään 20 prosenttia. Näin rakennusten osalta tavoitteisiin päästäisiin varsin helposti patteriverkkoja ja ilmanvaihtoa säättämällä.

Ritoniemen mukaan patteriverkon säätö ei aiheuta kummisempaa toimenpidettä, mutta sen säästövaikutus niin asukkailla kuin ympäristöllä on huomattava. Tulevaisuudessa myös viemärivereden lämmöntalteenotto voisi olla yhä useammin keino energiansäästöön – nyt lämmintä vettä lorisee surutta tolkkuttomat määrät viemäriin.

Aurinkopaneelit kerrostalojen katoille

Ympäristöministeriö on myös haistanut rakennuskannan energiatehottomuuden sudenkuopan. Yliarkkitehti **Harri Hakaste** esitteli hiljan käynnistynyttä Energiahukka-kampanjaa, jonka slogan kuuluu: ”Älä anna energiahukan puhalttaa taloyhtiösi rahoja.” Jos rakennukset toimisivat niin kuin niiden on ajateltu toimivan, säästöpotentiaali olisi Hakasteen mukaan 10–30 prosenttia kohteesta riippuen. Kampanjan tavoite on optimoida talojen järjestelmät mahdollisimman paljon energiaa säästäviksi.

Taloyhtiön hallituksen jäsen **Ari Sarmanto** kertoi aurinkopaneelin hankkimisesta kantakaupungin asuinkeuhkoon. Idea kirposi Helsingin ympäristökeskuksen Ilmastokatu-projektista, jonka tarkoitus on vähentää Ison Roobertinkadun kiinteistöjen hiilidioksidipäästöjä erilaisin keinoin. Osana hanketta taloyhtiöille on tarjottu konsultointia aurinkopaneelin asentamiseksi katoille. Fredrikinkatu 25 oli ensimmäinen yhtiö, joka tarttui syöttiin.

Sarmannon mukaan taloyhtiössä oltiin kummallisen yksimielisiä paneelien hankkimisesta: yhtiökokous oli kesäkuun alussa, ja paneelit olivat katolla heinäkuun lopussa. 32 paneelin teho on 8 kilovattia, ja ne tuottavat 16 prosenttia talosähköstä. Sarmannolla on aikaisempaa aurinkokokemusta Cafe Caruselistä, jossa aurinkopaneelit tuottavat 20 prosenttia kahvilan sähköstä. Lisäksi lämpöpumpun ja keruuputkiston avulla merivedestä saadaan 70 prosenttia lämmittämiseen tarvittavasta energiasta – kaukolämpöyhtiön nenän edessä.

”

MUTTA MIKSI HANSKIA
ARKKITEHDEILLE? ENSINNÄKIN
KIRJAN AJATUKSET LIITTYVÄT
SUORAAN MAANKÄYTTÖÖN,
KAAVOITUKSEEN JA YLIPÄÄNSÄ
YMPÄRISTÖMME KÄSITTELYYN.

Monimuotoinen ekosysteemi on kestävämpi ja jopa tuotavampi kuin talouskäytössä oleva vähälajinen eliöyhteisö. Toimiakseen ja säilyäkseen elinvoimaisena monimuotoisten ekosysteemien on oltava kuitenkin riittävän suuria ja yhteydessä toisiinsa. Suojelualueiden määrää tulisi nostaa huomattavasti. Esimerkiksi Etelä-Suomessa metsistä on suojeltu 1,9 prosenttia, vaikka kestävä taso olisi 10–20 prosenttia.

Ihminen on täysin riippuvainen luonnosta – myös taloudellisesti. Yksistään mehiläisten tuottaman ekosysteemipalvelun arvo ihmiskunnalle on miljardeja euroja. Mehiläiset pölyttävät ihmisten ravintokasveja. Riippuvuutemme luonnosta väijyy meitä myös sisältäpäin. Suolistomme toimii runsaan bakteerikannan avittamana. Kun luontoyhteytemme väheenee, suolistomme bakteerikantojen monimuotoisuus heikkenee. Sen seurauksena lisääntyvät allergiat, suolistotulehdukset ja muut autoimmuunisairaudet, samoin kuin jopa masennus ja syövä.

Mutta miksi Hanskia arkkitehdeille? Ensinnäkin kirjan ajatukset liittyvät suoraan maankäyttöön, kaavoitukseen ja ylipäänsä ympäristöemme käsittelyyn. Kirja antaa tieteellisen näkökulman monille valinnoille. Toisekseen kirja tarjoaa hyvän hetken päivittää biologian perustiedot. Hanski avaa ja yksinkertaistaa monimutkaisetkin evoluution käsitteet. Kolmanneksi kirja on kirjoitettu nautittavan vetävästi.

Ehkäpä lukuretki Hanskin saarille havahduttaa ymmärtämään, miksi pienen autiosaaren ainoata ravintoa tuottavaa pensasta ei kannata kaataa. Ihmiskuntakin on suuren havahduksen edessä: kulttuurista kurssiamme poliitikasta talouteen on kiireesti käännettävä.

Pekka Hänninen

Ilkka Hanski: Tutkimusmatkoja saarille – luonnon monimuotoisuutta kartoittamassa. Gaudeamus 2016. 350 sivua.

www.facebook.com/Ilkka-Hanskin-Luontoverkko-216514775445355

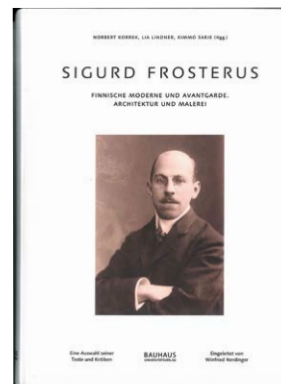
Arkkitehtuuritutkimuksen päivät Tampereella.

Sigurd Frosterusta saksaksi

Sigurd Frosterus (1876–1956) oli arkkitehti, esseisti ja kriitikko, suomalaisen ja skandinaavisen modernin ja avantgarden toimija ja tulkitsija. Hänen esseitään arkkitehtuurista, kuvataiteesta ja modernista elämästä on nyt myös saksankielisten lukijoiden luettavissa.

Norbert Korrek, Lia Lindner ja Kimmo Sarje ovat toimittaneet Frosteruksen laajan kirjoituskokoelman *Sigurd Frosterus. Finnische Moderne und Avantgarde. Architektur und Malerei*, jonka **Gabriele Schrey-Vasara** on kääntänyt saksaksi.

Johdantoartikkeleissa, joita ovat olleet Korrekin, Lindnerin ja Sarjen lisäksi kirjoittamassa **Kari Jormakka ja Winfried Nerdinger**, esitellään monipuolisesti Frosteruksen toimintaa arkkitehtina ja kirjoittajana. Suomalaisille lukijoille uutta on muun muassa Norbert Korrekin katsaus **Henry van de Velden** ja Frosteruksen kolmeen yhteiseen rakennusprojektiin Weimarissa. Kirjassa on runsas ja hienostunut kuvaus.

*Norbert Korrek, Lia Lindner,
Kimmo Sarje (toim.):
Sigurd Frosterus. Finnische
Moderne und Avantgarde.
Architektur und Malerei.
Bauhaus-Universitätsverlag
2015. 448 sivua.*

Arkkitehtuuri- tutkimus nyt

Suomen arkkitehtikoulujen vuosittain ja vuorotellen järjestämät Arkkitehtuuritutkimuksen päivät pidettiin lokakuun lopussa jo kahdeksatta kertaa – nyt monialaisin voimin.

Tällä kertaa päivien järjestelyistä vastasi Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtuurin laitos. Hervannan kampuksen Konetaloon kokoontui kahdeksi päiväksi yli 50 hengen joukko tutkijoita keskustelemaan arkkitehtuurista, kaupungeista ja kokemuksellisuudesta. Tutkimusseminaareissa on jo jonkin aikaa ollut kansainvälinen vireyys, niin nytkin: osa sessioista ja kaikki keynote-esitykset pidettiin englanniksi.

Seminaarin aloitti Aalto-yliopiston professori **Jenni Reuter** arkkitehdin vastuusta ja globaaleistakin mahdollisuuksista kertovalla esityksellään. Siitä oli hyvä jatkaa sessioihin, jotka oli jaettu aihepiireiltään seminaarin teemasta *Architecture and Experience Now* johdettuihin otsikoihin: *Architecture, Experience* ja *Now*.

Arkkitehtuurin teemassa käsiteltiin muun muassa rituaalisia tiloja, puumateriaalin mahdollisuuksia, yhteisöllisen asuinrakentamisen esteitä ja pientalotonttien läpäisemättömiä pintoja. Kokemuksellisuuden teeman alle oli koottu esityksiä, joissa vuorottelivat sanat atmosfääri, fenomenologia, rytmiisyys, moniaistisuus ja hyvinvointi. Now-sessiot olivat erityisen ajankohtaisten kysymysten äärellä: niissä pohdittiin digitaalisen suunnittelun vaatimaa pedagogiikkaa, kaupunkisuunnitteluteorioiden eroja, urbaania estetiikkaa ja uudenlaista urbanismia.

Uusia näkökulmia tuttuihin aiheisiin

Kaksi keynote-puhujaa oli kutsuttu arkkitehtuurin ulkopuolelta, tuomaan virkistäviä näkökulmia tuttuihin aiheisiin. Professori **Sulevi Riukulehto** (Helsingin yliopisto ja Jyväskylän yliopisto) kertoi tutkimuksestaan, jossa selvitettiin ihmisten kokemuksia kodista ja kodikkuudesta. Kodin muodostus osoittautui ajalliseksi prosessiksi, jossa menneisyydelläkin on merkitystä. Suomalaiselle kesämökkikansalle koti voi olla myös monessa paikassa.

Professori **Heikki Uimonen** (Sibelius-Akatemia) puolestaan kuvasi urbaaniin äänimaailmaan liittyviä tutkimuksiaan.

TUTKIMUS

Esitys toi uusia ulottuvuuksia kaupungin ja arkkitehtuurin kokemiseen, joka arkkitehteillä usein painottuu visuaalisen aistin käyttöön.

Seminaariväellä oli myös mahdollisuus osallistua arkkitehti **Mika Kilpeläisen** taidenäyttelyyn avajaisiin Tampereen teknillisen yliopiston Rakennustalon aulassa. *Mindfulness as a source of creativity* -näyttelyyn oli kerätty tekijän diplomityötään varten maalaamia taideteoksia. Työssä on tutkittu arkkitehdin luovaa prosessia psykologiasta ja filosofiasta ammentavien näkökulmin.

Seuraavaksi fiksua kaupunkia

Päivien viimeisestä keynote-luennosta vastasi emeritusprofessori **Juhani Pallasmaa**. Visuaalisesta esittämisestä riisuttu luento kiinnitti kuulijoiden huomion kieleen ja sen välittämään sanomaan. Hiljaisen hartaana kuunnellut yleisö sai kotimatkan evääksi arkkitehtuurin poetiikkaa ja kehoallista kokemuksellisuutta korostavia mietteitä, joissa riittää pureskeltavaa. Nasevana kiteytyksenä toimi esimerkiksi **John Dewey**ä mukaileva lausahdus ”arkkitehtuuri on verbi”.

Seminaariväkeen kuului muitakin kuin arkkitehteja, vaikka jälkimmäiset olivat enemmistönä. Muiden alojen näkökulmat toivat keskusteluihin tarpeellista monialaisuutta, ja seminaarin markkinointia arkkitehtikoulujen ulkopuolelle onkin syytä jatkaa. Suomen ulkopuolelta tulleet osallistujat näkivät myös kansainvälisyyden lisäämisen yhtenä mahdollisuutena.

Ensi vuonna arkkitehtuurin tutkijat kokoontuvat Ouluun. Päivien teemana on *Planning and development in smart cities, designing smart architecture*. Älykkäiden kaupunkien käsitteeseen on liitetty vahva teknologiapainotus, mutta seminaarin pääpaino tulee olemaan arkkitehtuurin inhimillisessä näkökulmassa: fiksussa kaupungissa, jota tulkitaan kaupunkilaisien kokemuksen perusteella.

Minna Chudoba

60-luvun visiot silloin, nyt ja tulevaisuudessa

Arkkitehtuurimuseossa parhaillaan esillä olevan 1960-lukunäyttelyn ohjelmisto on jaoteltu kuukausittain vaihtuvien otsikoiden alle. Lokakuun teemana oli 1960-luvun kulttuurikeskusta tänään.

Keskiviikkona 2.11. museolla keskusteltiin otsikolla *Puhutaan kaupungista! 60-luvun kulttuurikeskusta tänään*. Panelisteiksi oli kutsuttu viisi kaupunkija ja rakennusperintöä eri suunnilta tarkastelevaa henkilöä. Osaltaan pohjaa tilaisuudelle loi saman päivän *Helsingin Sanomissa* julkaistu Aaro Arton haastattelu, jossa tuore Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon voittaja herätteli kyseenalaistamaan 60-luvun rakennusperintömme hiljaista purkuaaltoa.

60-luvun kulttuurikeskustat

Mistä varsinaisesti puhuttiin, kun otsikkona olivat 60-luvun kulttuurikeskustat? Kuten Seinäjoen kaupunginarkkitehti **Jussi Aittoniemi** itsekin totesi, Seinäjoen Aalto-keskusta on monella tapaa erikoistapaus 60-luvun kulttuurikeskustojen joukossa. Aalto-keskuksen rakennuksia toki peruskorjataan, ja Seinäjoellakin käydään keskustelua keskustan tiivistämisestä ja elävoittamisestä. Aalto-keskus painii kuitenkin eri sarjassa kuin moni muu 60-luvun keskusta tai kulttuurirakennus.

Arkkitehti **Mona Schalin** huomautti, että Helsingin keskustassa varsinaista kulttuurikeskustaa ei ole.

– Helsinki oli 60-luvulla jaettu seitsemään alueeseen. Ajalle oli tyypillistä kulttuurin demokratisoinnin aate, ja tavoitteena oli rakentaa jokaiselle alueelle oma kulttuurikeskuksensa, joilla (korkea-)kulttuuri saataisiin tuotua lähelle ihmisiä. Näistä toteutui lopulta vain kolme: Malmitalo, Kanneltalo ja Itäkeskuksen Stoa, ja nekin vasta 1980-luvulla.

Helsingin kaupungin tietokeskuksen johtaja **Timo Cantell** kehottikin katsomaan näitä aluekeskuksia kulttuuritaloineen 60-luvun silmin.

Välissä oleva tila

Schalin nosti esiin kysymyksen rakennusten välisestä tilasta.

– 60-luvulla rakennusten väliin jäivät tilat olivat usein tärkeä osa suunnitelmaa. Kuinka nämä arvotetaan, jos ja kun tiivistetään?

Alla: Juulia Kauste (takana) sekä Juhana Rantavuori ja Mona Schalin.

Panelisteja: Jussi Aittoniemi (vas.), Timo Cantell ja Rikhard Manninen.

KUVAT: TIIA ETTALA

Kaupunkiaktivisti **Juhana Rantavuori** kertoi, että hänen edustamansa Urban Helsinki -kollektiivi ajaa Helsinkiin lisää "Kalliota": lisää tiiviyttä, palveluja ja lyhyitä matkoja. Hän näkee edustamansa DIY-kulttuurin vastakohtana monumentaalisille kulttuurirakennuksille. Välit täyttyvät asukkaista itsestään lähtöisin olevalla toiminnalla. Schalin iloitsi, että uuden kaupunkikulttuurin myötä puistot ja ulkotilat ovat vihdoinkin käytössä, kun aiemmin joutui kovasti miettimään perusteluja niiden säilyttämiselle.

Välissä oleva tila on oleellinen kysymys myös silloin, kun mietitään 60-luvun lähiöiden tiivistämistä. Helsingin yleiskaavapäällikkö **Rikhard Manninen** totesi, että monet lähiöistä ovat nyky näkökulmasta äärettömän tuhlailuvia. Niitä on haasteellista täydentää siten, että otetaan ulkoalueet huomioon. Suurin osa Helsingin ostareista onkin purku-uhan alla. Manninen arveli, että nyt saattaa olla vallalla tietynlainen vastailmiö aiemmalle ylisuojelulle.

Toiminnallisuus vastaan museointi

Vastauksena Arton avaukseen *Helsingin Sanomissa* Manninen huomautti 60-luvun toimistotalojen olevan problemaattisia, sillä ne eivät vastaa nykytoiveita ja -standardeja. Hänen mukaansa tällä hetkellä on vallalla buumi, jossa keskustan toimistotaloja muutetaan asunnoiksi.

– Olisiko kuitenkin parempi, että asunnoiksi muuttamisen sijaan vanha toimistotalo purettaisiin ja tilalle rakennettaisiin uusi, jolloin ylläpidettäisiin sekoittunutta kaupunkia? Kaupunki joutuu tasapainottelemaan asiassa, jotta ei mennä ihan kiinteistökehittäminen edellä.

Schalin kuittasi, että jos rakennuksia arvioidaan vain toiminnallisuuden perusteella, voitaisiin oikeastaan purkaa kaikki, alkaen vanhoista puukirkoista. Schalin painotti, että 60-luvulla oli vallalla yleispätevä suunnitteluideologia, jolle oli aivan sama, mitä toimintaa rakennukseen oli tulossa.

Rantavuoren mukaan ihmiset tekevät kaupungin. Jos tietyn aikakauden rakennuksille ei löydy käyttöä, niistä voitaisiin säästää vain muutama esimerkki. Kaupunki kuitenkin muuttuu, eikä sitä voi – eikä pidä – jäädyttää tai museoida.

Tähän Schalin huomautti, että kukaan rakennussuojelun kanssa tekemisissä oleva ei koskaan käytä sanaa *museointi*. Hän kertoi nauttivansa ajallisista kerrostumista ja korosti, että arkkitehtoninen kvaliteetti on ollut meillä huippua.

– 60-luvulla käytettiin hyvinkin hienoja ja arvokkaita materiaaleja. Näitä arvoja tai arkkitehtonista laatua ei tulisi unohtaa nytkään.

Tulevaisuuden ennustaminen

Jussi Aittoniemi kertoi, että näyttelyn ohjelmistoon kuulu-

MYÖS 60-LUVUN LÄHIÖT OVAT YHDENLAISTA MUOTOFASISMIÄ, KUN TAAS SUURET KAUPUNGIT OVAT ANARKISTISIA.

– PEKKA KORPISEN KOMMENTTI YLEISÖSTÄ

neella Seinäjoki-kävelykierroksella tutustuttiin nyky näkökulmasta provosoivaan pienoismalliin. **Pentti Riihelän** 60-lukulaisessa kaupunkivisiossa keskustassa ei asu ketään ja kaikkien keskustakortteleiden pihat on täytetty autoilla.

Aittoniemi totesi, että vuorovaikutus on asia, jota 60-luvusta on opittu. Myös Cantell näki, että kaupungit ovat muuttuneet joustavamiksi: ennen kaikki oli joko on tai off, mutta nyt puhutaan väliaikaisista tiloista, normien soveltaminen on muuttunut ja sallivuuden kulttuuri lisääntynyt.

Mistä voimme tietää?

Monessa kaupungissa, erityisesti Helsingissä, on nyt kova vauhti päällä. Rantavuoren edustama YIMBY (*yes in my back yard*) -kulttuuri haluaa "ihan sama mitä, kunhan lisää", jotta asumisen hinta ei estäisi ihmisiä asumasta kaupungissa. Asukkaat ja aktivistit tuottavat DoOcracy-hengessä omia vaihtoehtoisia suunnitelmiaan ajatuksella "tehdään vain ja katsootaan sitten". Keskustelun herättäminen ja pölyjen pudisteleminen on tervetullutta, kunhan Rantavuoren mainitsema ajatus rajoittuu suunnitteluun ja ideointiin, ei itse rakentamiseen.

Vaikka tapahtumassa jäi hieman epäselväksi, mistä oli alun perin tarkoitus keskustella, tilaisuus valotti uusia näkökulmia moneen asiaan ja jätti muun muassa seuraavan ajatuksen pyörimään mieleen: Missä määrin on oikeasti realistista pelätä, että Helsingin keskustasta tulee nukkulalähiö? Vai onko purkamisinnon taustalla "ilmanvaihtorealiteettien" lisäksi myös muun muassa elinkeinoelämän painostusta? Nyt puhutaan paljon esimerkiksi resilienssistä, eikä siitä ole kauaakaan, kun keskusta oli täynnä "piilotoimistoja". Purkaminen tuntuu kovin järeältä keinolta vastata nopeasti muuttuviin tilanteisiin.

Yleisöstä huomautettiin, että emme voi tietää, vaikka 60-luvun toimistotalot olisivatkin tulevaisuuden jugend-linnoja, joissa kaikki haluavat asua ja työskennellä. Tähän kiteytyy hyvin ammattikuntamme dilemma: mistä voimme tietää?

Tiia Ettala

Suomen delegaation väkeä suunnittelemassa päivän ohjelmaa.

Kaupunkikehitys koskee kaikkia

YK:n globaali kaupunkikehitysohjelma New Urban Agenda hyväksyttiin lokakuussa Habitat III -konferenssissa Ecuadorin pääkaupungissa Quitossa.

Yli puolet maapallon väestöstä asuu tällä hetkellä kaupungeissa, ja kaupunkilaisten osuuden ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2050 mennessä. YK:n New Urban Agenda -ohjelma pureutuu kaupungistumisen megatrendin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Agendan näkökulmia ovat suunnittelu, rahoitus, kehitys, hallinto ja johtaminen.

New Urban Agendaa kuvataan tulevaisuuden suuntaviivoja hahmottavaksi kestävästä kaupunkikehityksen asiakirjaksi, jossa esitetään visio ja toimeenpanon keinot. Ohjelmaa oli valmisteltu pitkään ennen kuin se virallistettiin Habitat III -konferenssissa.

Kahdenkymmenen vuoden välein järjestettävä YK:n Habitatat-konferenssi pidettiin tällä kertaa Quitossa. Edellinen Habitatat järjestettiin Istanbulissa vuonna 1996 ja ensimmäinen Montrealissa vuonna 1976. Kahdenkymmenen vuoden seurantajaksoa pidetään kaupunkien kehityskaaren kannalta realistisena.

Kattaus maailman joka kolkasta

Habitat III kokosi Quitoon yli 30 000 konferenssikävijää, joiden

joukossa oli valtionpäämiehiä, ministereitä, poliitikkoja sekä alan asiantuntijoita julkiselta, yksityiseltä ja järjestösektorilta 167 maasta. Suomea edusti delegaatio keulahenkilönään maatalous- ja ympäristöministeri **Kimmo Tiilikainen**. Konferenssin käytännön järjestelyt olivat luonnollisesti haaste, sillä kyseessä oli Ecuadorin historian suurin tapahtuma. Konferenssikävijöiden turvallisuudesta huolehti poliisin lisäksi Ecuadorin armeija.

Kahdeksan täysistunnon ja korkean tason pyöreän pöydän istuntojen lisäksi konferenssiin sisältyi lähes tuhat muuta tapahtumaa, esimerkiksi erilaisia seminaareja ja paneelikeskusteluja. *Habitat Village* -näyttelyssä esittäytyivät muun muassa eri valtiot, järjestöt ja organisaatiot ympäri maailmaa. Kiinnostunutta yleisöä riitti kaikkiin tilaisuuksiin. Konferenssiin rekisteröityminen oli avointa ja ilmaista kaikille – koskeehan kaupunkikehitys jokaista.

EU ja Suomi toivat konferenssin ohjelmaan ja New Urban Agendaan oman panoksensa. Suomen esillä pitämät teemat näkyivät myös ministeri Tiilikaisen puheenvuoroissa. Suomi on korostanut erityisesti loppuasiakirjan ympäristö- ja ekosysteeminäkökulman vahvistamista ihmisen terveyden varjelemiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi. Tähän liittyy myös kiertotalouden edistäminen.

Myös *Smart Cities* oli aihepiiri, jota Suomi on tuonut esiin. Se keräsi konferenssissa suuren yleisökiinnostuksen sekä

Suomen järjestämässä networking-tapahtumassa ministeri Kimmo Tiilikainen (vas.) ja Arab Hoballah UNEP:sta.

KAHDENKYMMENTEN VUODEN
SEURANTAJAKSOA PIDETÄÄN
KAUPUNKIEN KEHITYSKAAREN
KANNALTA REALISTISENA.

kehittyvien että kehittyneiden maiden keskuudessa. Ruotsi ja Suomi painottivat myös naisten ja tyttöjen asemaa kestävän kaupunkikehityksen jalkauttamisessa.

Kaupunkikehityksen haasteita Andien alueella

Ecuadorissa käytetään valuuttana Yhdysvaltain dollaria, mikä tuo maahan paljon siirtotyöläisiä naapurimaista. Talouskasvu on kuitenkin vilkkaampaa naapurimaassa Perussa, kertoi Suomen suurlähettiläs **Mikko Koskinen** delegaatiolle. Kaiken kaikkiaan Andien alue on suurlähettilään mukaan kiinnostava myös suunnittelu- ja konsultointiviennin näkökulmasta. Kaupunkikehityksen haasteita on paljon, liikennetratkaisuista maanjärjestysalueiden jälleenrakennukseen.

Habitat III -konferenssi vahvisti käsitystä siitä, että Suomes-
ta löytyy kansainvälisessä vertailussa kovaa ja relevanttia kes-
tävän kaupunkikehityksen osaamista. Tätä osaamista maail-
malla myös tarvitaan.

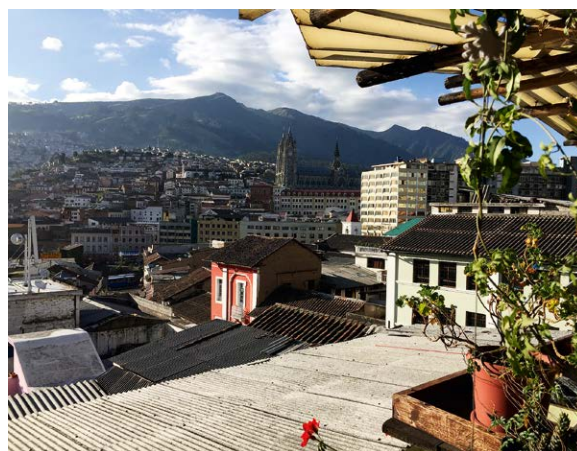
Jenni Lautso

*Kirjoittaja on arkkitehti, joka kuului Suomen Habitat
III -delegaatioon SKOL ry:n edustajana.*

*New Urban Agenda verkossa: habitat3.org/the-new-urban-agenda. Katso myös Quito Implementation Plan,
joka konkretisoi asiaa: habitat3.org/qip-about.*

KUVAT: JENNI LAUTSO

Wienin uusimpia

WU-yliopiston kirjasto-oppimiskeskus.

Wien on usein kärjessä, kun on tilastoitu maailman tai Euroopan asuttavimpia kaupunkeja. Painavana syynä on kaupungin asuntopolitiikka, jolla asumisen hinta on pidetty kurissa. Kaupungin kauneus ja vanhempi rakennustaide sekä jugend-ajan helmet vetävät matkailijoita puoleensa – mutta kauniista ja kulttuurista tarjoavasta kaupungista tulee ennen kaikkea voida nauttia niiden, jotka kaupungissa asuvat.

Wien kasvaa kohisten, ja kasvun tarvetta on tyydytetty muun muassa luomalla kokonaan uusi kaupunginosa Aspern-Seestadt metrolinjoinen ja -asemineen. Sen on tarkoitus muodostua nykyaikaiseksi kaupunginosaksi, jossa myös joukko-liikenne pelaa. Alueella tulee arvioiden mukaan olemaan sekä 20 000 työpaikkaa että 20 000 asukasta, joista suuri osa asuu

vuokratortteleissa. Wienissä vuokralla asuminen ei ole sosiaalisesti leimaavaa, ja Seestadtissa on pyritty kiinnittämään huomiota arkkitehtuuriin ja rakennusten lähiympäristön laatuun.

Tällä uudella alueella on kiinnitetty huomiota myös piha-alueiden ja katujen käsittelyyn. Parin korttelin keskellä on asukkaille jopa oma uima-allas, ja rakennusten yhteydessä on katutasossa jo runsaasti palveluita ja yrityksiä. Eniten riemastusta herättää Berger + Parkkinen Arkkitehtien suunnittelema betonirakenteinen ja puulla verhoiltu kortteli. *Arkkitehti*-lehdessäkin julkaistu kohde ihastuttaa myös pihojen käsittelyllä, sillä katutasosta seuraavalla on raikkailta tuoksuvia nurmikoita ja istutuksia sekä jopa hyötykasveja. Kohde on erinomainen esimerkki siitä, kuinka korkeatasoista saadaan aikaiseksi taitavalla arkkitehtisuunnittelulla.

Sisäpihoja Aspern-Seestadtissa (vas.) ja Sargfabrikissa (oik.).

Silmänruokaa sisäpihoilla

Toinen, keskusta-alueeseen liittyvä uusi alue on Sonnwendviertel lähellä rautatieasemaa. Muutamaa kerrostalokortteliin ja niiden suunnitteluun on perehtynyt useampi arkkitehti-toimisto. Uusiin kortteleihin on tarkoitus luoda kaikkineen 5 000 asuntoa.

Mukana on muun muassa Delugan Meissl vaalealla kerrostalolla. Kiehtovin on kokonaisuus, jossa korttelin keskellä on tumman tomaatinpunaisia pistetaloja, joita kolmelta syrjältä kiertää selkeämpi, keskenään erilaisista mutta tavanomaisemmista rakennuksista koostuva nauha. Piristykseenä korttelin ilmeelle ovat keltakylkiset kulkusillat, jotka yhdistävät eri rakennuksia ja asukkaiden yhteisiä tiloja. Piha-alue on erinomaisen taiten jäsenelly.

Päärautatieaseman toisella puolella on upea Erste Campus. Silmänruokaa tarjoaville sisäpihoille sekä kahvilaan pääsevät muutkin kuin suuren pankin ja sen vuokralaisten työntekijät. Lasijulkisivuiset, pohjamuodoltaan vapaat toimistoyksiköt antavat lämpimän vaikutelman, sillä ikkunoiden puitteet ovat kaikki puuta. Pääkonttori perustuu Henke Schreieck Arhitekten kilpailuvoittoon, ja pankki haluaa korostaa sillä luotettavuuttaan. Toisaalta kun kokonaisuutta tarkastelee Bellevuen linnan puistosta, on rakennus kummallisesti muusta kaupunkikuvasta poikkeava ja ikävästi yhden akselinäkymän päässä.

Toimistoja puistomaisessa ympäristössä

Wienissä on rakenteilla uusia asuinkortteleita ja toimitiloja myös suuren raviradan tuntumaan, lähelle Krieaun maanalaisasemaa. Kyseessä on Viertel Zwei, jossa useita toimistorakennuksia on jo valmiina puistomaisessa ympäristössä. Asunto-kohteet ovat myös valmistumassa.

Wienissä tulee muistaa jo muutaman vuoden takainen WU-yliopiston uusi, 500 miljoonaa euroa maksanut kampus-

alue, jonka arkkitehdit ovat maailmankuuluja. Keskeisin ja aluetta dominoivin rakennus on **Zaha Hadidin** toimiston suunnittelema kirjasto-oppimiskeskus, jossa ehdottomasti kannattaa yrittää päästä tutustumaan myös kirjaston tiloihin. Suuri aula sitä kiertävine sivukäytävineen on kuin nykytulkinta **Francesco Borrominin** barokkiarkkitehtuurista. Ulkoa talo on rutiininomainen ja kovahko, sisätilat kuitenkin palkitsevat. Lukemiseen tarkoitetuissa tiloissa vallitsee täydellinen hiljaisuus, sillä kyse on laatuylipistosta.

Ehdottomasti katsottava ja koettava on naapurissa sijaitsevan corten-teräksisen opetuskeskusrakennuksen suuri mutta kutsuva Mensa eli opiskelijoiden ja henkilökunnan ruokala.

Tarjolla pieniä urbaaneja vihjeitä

Jugendin ja **Otto Wagnerin** ystävät muistakoot, että suuren mielisairaala-alueen kruunu, kultakupolinen Kirche am Steinhof -kirkko, on nyt restauroitu. Ovet avautuvat yleisölle viikonloppuisin. Rakennus on kokonaistaideteos, jonka jokainen yksityiskohta on viimeistelty.

Pienenä urbaanina vihjeenä kannattaa panna korvan taakse 20 vuotta sitten eli vuonna 1996 valmistunut Sargfabrik ja sen kaveri, Miss Sargfabrik vuodelta 2000. Upeampaa ja utopistisempaa kaupunkiasumista kulttuuritiloihin, uima-altaisiin, päiväkoteineen ja kahviloineen saa edelleen etsiä.

Lisäksi katsomisen arvoisia ovat arkkitehtuurikeskus AZW:n johtajan tehtävät jättäneen **Dietmar Steinerin** kokoauma erikoisnäyttely ja Itävallan arkkitehtuuriin yleisemmin painutuva näyttely.

Tarja Nurmi

Lisätietoa: www.berger-parkkinen.com, www.aspern-seestadt.at, www.henkeschreieck.at, www.viertel-zwei.at, www.sonnwendviertel.at, www.azw.at, www.wu.ac.at

KOTIMAA

JOULUKUU

23.11.2016 klo 13.00–17.00

Ammattipäivä

Aalto-yliopiston Nokia-sali, Runeberginkatu 14–16, Helsinki.

Ammattipäivä on kerran vuodessa jäsenistölle järjestettävä maksuton täydennyskoulutustilaisuus. Ensimmäinen Ammattipäivä järjestetään teemalla muuttuva lainsäädäntö. Tilaisuudessa käsitellään rakentamiseen ja maankäyttöön vaikuttavia lainsäädäntöhankkeita.

• www.safa.fi

23.11., 30.11. ja 7.12.2016

Architecture Speaks! -luennot

Aalto-yliopisto, Espoo, ja Arkkitehtuurimuseo, Helsinki.

Suosittu luentosarja tuo Suomeen kiinnostavan kattauksen kansainvälisiä arkkitehteja. 23.11. Maurizio Pezo ja Sofia von Ellrichshausen (Chile), 30.11. Junya Ishigami (Japani) ja 7.12. Dorte Mandrup (Tanska). Aalto-yliopiston luennot ovat maksuttomia. Luentosarja jatkuu keväällä.

• www.mfa.fi

25.11.2016 klo 8.15–11.30

Kaupunkiakatemian aamukahvit: Itämerihaaste

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Tule tapaamaan tutkijoita ja keskustelemaan yhteisestä Itämerihaasteesta. Mitä uutta Helsingin Itämeri-työssä on saatu aikaan tänä vuonna? Miten Itämeri-tutkimus tukee kaupungin toteuttamaa vesiensuojelua?

• laituri.hel.fi

26.11.–6.12.2016

Hands-on-työpajat kouluille

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Meidän rantareitti-työpajassa perehdytään Hakaniemenrannan suunnitteluun yhdessä arkkitehdin kanssa ja Selfie Lab-tunneilla valmistetaan tuokiokuvia Helsingistä. Työpajat on suunnattu nuorille.

• laituri.hel.fi

2.–4.12.2016

Ornament design-joulumyyjäiset

Kaapelitehdas, Tallberginkatu 1, Helsinki.

Monipuolinen tapahtuma tarjoaa jokaiselle jotakin, huippumuotoilusta taidekäsityöhön, grafiikkaan ja kodin tekstiileihin.

• www.ornamo.fi

SAFAn
jouluglöggit

12.12.2016 klo 16.30–19

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA / Runeberginkatu 5 (9. krs)

Tervetuloa!

NÄYTTELYT

JOULUKUU

–26.11.2016

Paperitiikerit – toteutumattomia maisemia

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttely nostaa esille toteutumattomia maisema-arkkitehtuurisuunnitelmia. Esillä on viime vuosikymmenten visioita julkisiin ulkotiloihin.

• laituri.hel.fi

–1.12.2016

Hoodit esillä Laiturilla

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Lähiöprojektin näyttely katsoo Helsingin lähiöiden tulevaisuuteen. Uusi Kaupunki-kollektiivin suunnittelutiimit luovat näyttelyyn neljä tulevaisuusvisiota Helsingin lähiöistä vuonna 2100.

• laituri.hel.fi

7.12.2016–7.1.2017

Suunniteltu ja koettu kaupunki

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Mitä tapahtuu, kun suunniteltu ja koettu kaupunki kohtaavat? Tätä pohtivat eri alojen opiskelijat kohteenaan Hakaniemenrannan ja Merihaan ympäristö. Näyttely on loppu työ kurssilla, jossa laadittiin konkreettisia ehdotuksia alueen suunnitteilla olevaan kaavaan. Avajaiset ja avoin keskustelutilaisuus 7.12. klo 14–16, näyttelyopastus 10.12. klo 14.00–14.30.

• laituri.hel.fi

8.–19.12.2016

Hakaniemen hotellin kilpailutyöt

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Hakaniemenrantaan suunnitellaan asuntoja noin 2 500 asukkaalle, Hakaniemensilta korvataan uudella sillalla, Kruunusillat-pikaraitiotieyhteys tulee kulkemaan alueen läpi keskusta, ja alueelle on suunniteltu hotellia sekä liike- ja toimitilaa. Nähtävillä ovat hotellin suunnittelukilpailun ehdotukset. Kilpailun voittajat julkistetaan 19.12.

• laituri.hel.fi

9.12.2016–11.3.2017

Katolla

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Tiivistyvässä kaupungissa rakennusmaa on tiukassa, ja katseet nousevat katoille. Näyttely esittelee kattojen historiaa, arkkitehtuuria, materiaaleja ja asukkaita sekä tulevaisuuden mahdollisuuksia valtatavan kattopinta-alan hyödyntämiseen. Näyttelyn ohessa järjestetään teemailtoja sekä lapsille tehtäviä ja työpajoja.

• laituri.hel.fi

ULKOMAAT

MARRASKUU

–27.11.2016

Venetsian biennaali

Venetsia, Italia.

Arkkitehtuuriennaali viimeistä viikkoa marraskuun lopussa.

• www.labiennale.org

NÄYTTELY

VÄRIKÄÄMPI, ILOISEMPI, HIENOSTUNEEMPI
1960-luvun suomalaista arkkitehtuuria
12.10.2016–19.2.2017

OHJELMISTO

Lauantai 26.11. kello 14

Opastettu kohdevierailu: Koulutuskeskus PYP, arkkitehtipari Ragnar ja Martta Ypyä, 1963 (nyk. Hotel Rantapuisto). Oppaana Arkkitehtuurimuseon amanuenssi Antti Aaltonen. Kierroksen aloitus: Furuborginkatu 3, 00980 Helsinki. Ilmoittaudu 22.11. mennessä: emmi.kattelus@mfa.fi

Torstai 1.12. kello 17

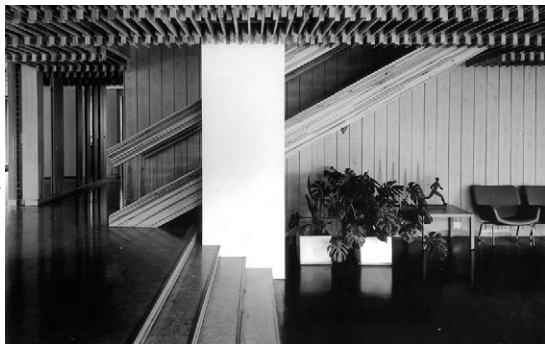
Opastettu arkkitehtuurikierros: Kirkko kuin varjo – betonia Tapiolassa. Tapiolan kirkko, arkkitehti Aarno Ruusuvuori, 1965. Oppaana Arkkitehtuurimuseon tutkija ja näyttelyn kuraattori FT Eija Rauske. Kierroksen aloitus: Kirkkopolku 6, 02100 Espoo.

Lauantai 3.12. kello 14

Opastettu arkkitehtuurikierros: Betonia Kouvolan keskustassa. Oppaana arkkitehti Rurik Wasastjerna. Kierroksen aloitus: Kouvolan rautatieasema.

Osallistumismaksu: 10/5/0 €, koskee myös Museokortin omistajia

Koulutuskeskus PYP, 1963. Kuva Simo Rista

KOKO PERHEEN JOULUTAPAHTUMA

1960-LUVUN PIPARIKAUPUNKI

Back to the Sixties! Tuoksuva 1960-luvun piparikaupunki houkuttelee kävijöitä museon aulassa koko joulukauden ajan. Tänä vuonna piparikaupungin rakentamiseen osallistui lähes 200 esikoululaista eri puolilta Helsinkiä. Yleisölle avoimissa lasten piparityöpajoissa rakennetaan moduleita 1960-luvun arkkitehtuurin hengessä. Yhteistyössä: Dr. Oetker.

Piparikaupungin yleisötyöpajat

Lauantai 26.11. kello 13–16 (avajaiset)

Lauantai 10.12. kello 13–16

Lauantai 7.1.2017 kello 13–16

Työpaja maksuton / näyttelyt aikuisille 10/5/0€

ARCHITECTURE SPEAKS!

Yhteistyö suosittuun Architecture Speaks! -luentosarjan osalta jatkuu Aalto-yliopiston kanssa.

Keskiviikko 23.11.

Arkkitehdit Maurizio Pezo & Sofia von Ellrichshausen, Chile
kello 10:15 Aalto-yliopisto, Otakaari 1 x, Espoo
kello 18 Arkkitehtuurimuseo

Keskiviikko 30.11.

Arkkitehti Junya Ishigami, Japani
kello 10:15 Aalto-yliopisto, Otakaari 1 x, Espoo

Keskiviikko 7.12.

Arkkitehti Dorte Mandrup, Tanska
kello 10:15 Aalto-yliopisto, Otakaari 1 x, Espoo
kello 18 Arkkitehtuurimuseo

Arkkitehtuurimuseon luennolla osallistumismaksu 10/5/0 €

TIESITKÖ? Arkkitehtuurimuseo on Museokortti-museo. Voit tukea museon toimintaa ostamalla Museokorttisi meiltä.

MATKAILIJAT HAKEUTUIVAT
PAIKALLISTEN PARIIN. NIINPÄ
TEHTÄVÄKSI MUOTOUTUI LOPULTA
TEHDÄ HERNESAARI KIINNOSTAVAKSI
KAUPUNKILAISILLE.

Hernesaaren kaavoitusta odotellessa

Hernesaari on muuttunut viime vuosina kolkosta teollisuusalueesta turisteja ja kaupunkilaisia puoleensa vetäväksi Helsingin kuumimmaksi paikaksi. Se ei ole tapahtunut itsestään.

Risteilymatkailu eli 2010-luvun taitteessa kovan kasvun kautta. Pietarissa suunniteltiin uutta risteilysatamaa, jonne kaavailtiin jopa seitsemää risteilylaivapaikkaa. Helsingin ja Tallinnan ajateltiin jakavan paikan Pietarin laivojen välisatamana. Tallinna profiloitui keskiaikateemallaan matkailijoille kiinnostavaksi kohteeksi. Helsingin haasteena oli saada matkailijat kiinnostumaan ”Itämeren tyttärestä”.

Helsingin matkailukohteiden top 10 -lista kaipasi kipeästi päivittämistä, eivätkä Hernesaaren risteilysataman liikennejärjestelyt ja matkailupalvelutkaan vastanneet matkailijoiden odotuksia. Matkailijat saapuivat kaurismäkeläiseen teollisuusmaisemaan kahdesta eri portista yhdessä retkibussien ja huoltoautojen kanssa. Reittiä kohti keskustaa viitoittivat hylätyt sohvat ja paikalleen unohtuneet betoniporsaat. Hernesaaren itäranta oli täytetty rakennusviraston liikennemerkkien varastointialueella, ja rannan ainoa kaluste oli jonkin pururadan notkosta raahattu yksinäinen vatsalihaspenkki.

Hernesaarella aloitettiin vuonna 2009 risteilymatkailupalveluiden kehittäminen. Kaupunkisuunnitteluvirastolla oli tiedossa Hernesaaren tulevan asuinalueen rakentamisen ajoittu-

minen vasta 2020-luvun vaihteen tietämille. Elinkeinonäkökulmasta vuosikymmentä ei ollut hukattavaksi.

Risteilymatkailupalveluiden kehittäminen Hernesaarella käynnistettiin laajalla kansainvälisellä yhteistyöllä, jossa oli mukana yhdentoista eurooppalaisen satamakaupungin lisäksi valtio, yliopistot, kaupungin eri virastot sekä alueen toimijoita ja käyttäjiä. Kaupunki järjesti ideointityöpajoja Hernesaaren tulevaisuudesta. Toivottiin tilaa busseille, turvallista kevyen liikenteen reittiä, opastusta, palveluita, tapahtumia, Suomi-kuvaa mutta myös palveluita kaupunkilaisille. Osa ideoista vaikutti toteuttamiskelpoisilta väliaikaisina hankkeina, ja osa taas hyllytettiin odottamaan tulevaa aluerakentamista.

Kaupunki teki vuonna 2010 alkuinvestoinnin välttämättömään infraan. Opastus ja muut palvelut merkittiin Hernesaaren rantaan johtavan kevyen liikenteen reitin varrelle. Telakkakadun ratakuilu tasoitettiin kivituhkalla pyörätieksi, Helsingin satama kaivoi maanlajitysalueelle altaan vesibussiliikennettä varten, ja liikuntavirasto teetti kaksi ramppia vesiurheilukäyttöön. Toimet eivät elävöittäneet aluetta markkinointikampanjasta huolimatta. Matkailijat hakeutuivat paikallisten pariin. Niinpä tehtäväksi muotoutui lopulta tehdä Hernesaari kiinnostavaksi kaupunkilaisille.

Hernesaari oli tuolloin tuulinen ja kylmä paikka. Kiinnostusta ja palveluntarjoajia ei ollut jonoksi asti, koska Hernesaari miellettiin autoituneeksi ja etäiseksi teollisuusalueeksi. Ensimmäinen elävöittämiseen tähtäävä yksityinen hanke oli pa-

Havainnekuva Hernesaarenrannan tulevaisuudesta.

del-kenttien tuominen alueelle. Niiden yhteyteen kilpailutettiin Birgitan kahvila. Merisatamanpuisto laajeni askeleen kohti länttä.

Työpajoissa rohkaistiin ideoimaan, mutta jo vuoden päästä asukkaat kysyivät, missä ne luvutut penkit ovat. Kaupunki ei ollut alkuinvestoinnin jälkeen panostamassa alueeseen ennen aluerakentamista – ei ollut luvassa nurmea eikä kalusteita. Kun kehittämisajatusten toteuttaminen perustui yksityisiin hankkeisiin sekä yliopisto- ja oppilaitosyhteistyöhön, katteetomat lupaukset paremmasta tulivat lunastettaviksi hankekoordinoimien kautta.

Arkkitehtiopiskelijoiden Wastelands-festivaali järjesti kaupunkisuunnitteluviraston rahoituksella Hernesaaren puistokalustekilpailun ja vieläpä toteutti voittajaehdotuksen mukaiset viisi istuinryhmää rantaan. Vesibussiallas sai ympärilleen konttikylän **Sedu Koskisen** väliaikaisena mutta sitäkin kunnianhimoisempaan toteutuksena. Stage, palmut ja jahdit loivat todella mannermaisen tunnelman maanläjitysalueen reunan.

Yleisen saunan tavoitteena oli antaa Suomi-brändin ainutlaatuiselle elementille, saunalle, modernit kasvat ja tehdä siitä kansainvälisen mittakaavan matkailukohde. Epärealistisenä pidetyn hankkeen käynnistys oli kaavoittajalle iso savotta. Onneksi valtio lopulta ymmärsi yleisen saunan valtakunnallisen matkailumerkityksen ja mahdollisti hankkeen edistämisen. Avanto Arkkitehtien **Ville Haran** ja **Anu Puustisen** ikoninen

suunnitelma jäi rakennusluvan hakemisen jälkeen lepäämään pariaksi vuodeksi pöydälle. Lopulta löytyivät **Jasper Pääkkönen** ja **Antero Vartia**, jotka toteuttivat mahdollittoman unelman ja tekivät Hernesaaresta Helsingin kiinnostavimman paikan ja Löylystä Suomen virallisen käyntikortin.

Kaupunkisuunnittelussa aika on puolella. Kärsivällisyydellä ei ole ollut rajoja, kun hankkeita on hiottu kohdilleen koko kaupunkiorganisaation voimin. Myös kaava on alueen elävöittämisen aikana saanut uuden sisällön: se ei ole enää numeroita vaan päiväkotiryhmä, ravintolatyöntekijä tai surffari avomeren äärellä. Vuorovaikutus tuo hitaudestaan huolimatta käyttäjilleen parempaa toimintaympäristöä.

Nyt kun Hernesaarenranta terasseineen ja jahteineen vaikeuttaa itsestäänselvyydeltä, muistuu mieleen ne lyhytaikaisiksi osoittautuneet konttikylät polkupyörävuokraajineen ja matkamuistomyyjineen. Onnistuminen on vaatinut kokeiluja ja epäonnistumisia. Onneksi alueella on ollut jo monta testiajoa ennen aluerakentamisen yhteydessä tapahtuvaa ajatus- ja betonointia. Lopulta arkkitehtuuri on se Suomen vientituote, joka kääntää laivat pysyvästi kohti Helsinkiä.

Jari Huhtaniemi
arkkitehti SAFA

*Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston
asemakaavaosasto, Länsisatama-projekti*

Tuplavoitto Arabiassa

Ideakilpailussa uudistettiin Helsingin Arabia 135 -tehdaskorttelia ja jaettiin kaksi ensimmäistä palkintoa.

Työeläkevakuutusyhtiö Varma järjesti omistamansa Helsingin Arabia 135 -tehdaskorttelin uudistamiseksi ideakilpailun. Alue sijaitsee Arabiankadun ja Muotoilijankadun välissä Hämeentien varrella.

Kilpailuun oli kutsuttu yhdeksän arkkitehtitoimistoa: Anttinen Oiva Arkkitehdit, Arkkitehdit NRT, Arkkitehtitoimisto Sarc, Arkkitehtuuritoimisto B & M, Arkkitehtitoimisto HKP, Huttunen-Lipasti-Pakkanen, JKMM Arkkitehdit, OOEPA Office for Peripheral Architecture ja Verstaas Arkkitehdit. Kaksivaiheisen kilpailun toiseen vaiheeseen valittiin neljä ehdotusta.

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa ensimmäisen palkinnon ehdotuksille *Frank* ja *Kilta*. Korttelin kehittämistä jatketaan voittaneiden ehdotusten tekijöiden kanssa.

Ehdotuksen *Frank* tekijänä oli Anttinen Oiva Arkkitehdit.

”

FRANK TARJOSI TEHOKKAAN PISTETALOTYYPIN, JOKA OLII VAAKAMITTOJENSA JA MUUNNELTAVAN VERTIKAALIJÄSENTELYNSÄ ANSIOSTA KÄYTTÖKELPOINEN TOISTETTUNAKIN.

Kilpailun jälkeen alkaa asemakaavan muutoksen valmistelu.

”Uudistuksen lähtökohtana on, että Arabia 135 -tehdaskortteli toimii aktiivisena porttina koko alueelle. Saimme kilpailusta korttelin kehittämiseen uusia ja reippaita ideoita, joiden avulla voimme kehittää tilasta elävän, monipuolisen, aktiivisen ja yhteisöllisen”, iloitsi Varman kiinteistöistä vastaava sijoitusjohtaja Ilkka Tomperi.

Elinvoimaa karheista teollisuusrakennuksista

Kilpailijat olivat ideoineet kortteliin monimuotoisia asuntoja kaiken ikäisille, terveyspalveluja, liikunta- ja -yhteistiloja, korttelisaunoja, design-liikkeiden rypästä, luovia työtiloja ja liike-

HUOLELLISESTI OLEMASSA OLEVAAN
RAKENNUSKANTAAN SUHTAUTUNUT
KILTA OLI LUONUT TOIMIVAN
JALANKULKUVÄYLÄN KORTTELIN LÄPI.

tiloja yrityksille, päivittäistavarakauppoja, kahviloita ja ravintoloita. Alueella säilyvät Fiskars, nykyiset design-liikkeet, kirjasto, Pop & Jazz -konservatorio ja Lume-keskus. Kortteliin asettuu uutena isona toimijana Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Toiminnallisesti ratkaiseviksi tekijöiksi nousivat kilpailussa poikittaisen jalankulkuliikenteen ja huoltoliikenteen järjestelyt. Haastavaksi näiden yhteensovittamisen teki erilaisten liittymätasojen kolmiulotteinen monimutkaisuus.

Arkkitehtonisen käsittelyn avainkysymys oli, miten säilytettäviä rakennuksia oli pystytty käyttämään hyväksi ja milaista uudisrakentamista purettavien osien tilalle ehdotettiin. Arvostelua herättivät kovakouraiset pyrkimykset raivata kortteliin jonkinlaiset ”paraatikentät” ja marssittaa niille keskenään samanlaisten rakennusten rivistöt.

Kilpailukorttelin rakeisuus vaihtelee ja materiaaliskaala on kirjava, mutta se koostuu autenttisista teollisuusrakennuksista. Näistä karheista piirteistä elinvoimaa saava uudisrakentaminen miellytti tuomareiden silmää enemmän kuin erilaiset poseerausyritykset.

Kaksi ylitse muiden

Ehdotukset *Frank* ja *Kilta* nousivat muiden edelle.

Frank tarjosi tehokkaan pistetalotyyppin, joka oli vaaka-mittojensa ja muunneltavan vertikaalijäsentelynsä ansiosta käyttökelpoinen toistettunakin. *Frankin* elegantin huolto-liikenneperiaatteen arvioitiin pystyvän palvelemaan joustavasti ja ilman rakenteellisia muutoksia tulevien vuosikymmenien erilaisia tarpeita.

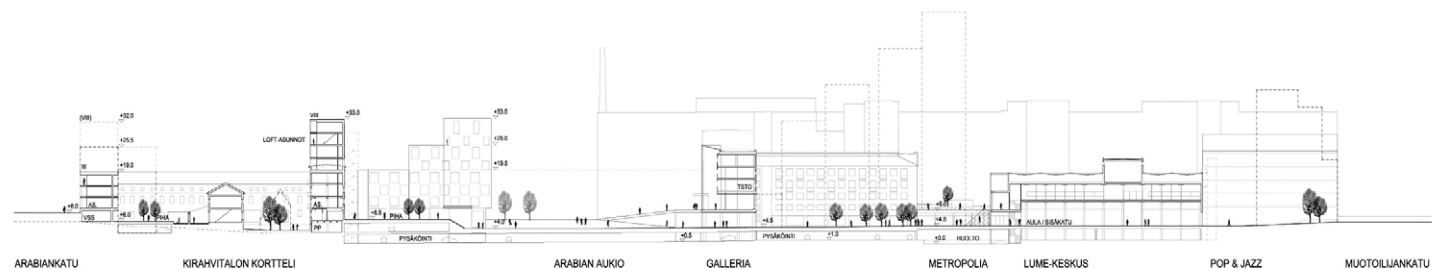
Huolellisesti olemassa olevaan rakennuskantaan suhtautunut *Kilta* oli luonut toimivan jalankulkuväylän korttelin läpi. Loivasti Hämeentielle Kaj Franckin aukiolle laskeutuva taso muodosti esteettömän reitin jalankulkijoille ja pyöräilijöille sekä avasi uuden luonnonvalaistun kerrostason korttelin toiminnoille. Rajasampaanrannan aluetta oli ehdotuksessa ideoitu ansiokkaasti viihtyisäksi asuinkortteliksi.

Tuomo Siitonen

Kilta oli Versta Arkkitehtien ehdotus.

Voittajat

Ehdotus *Frank*

Anttinen Oiva Arkkitehdit

Tekijät: arkkitehdit SAFA **Selina Anttinen, Vesa Oiva**

Työryhmä: arkkitehti SAFA **Jussi Kalliopuska**, arkkitehti SAFA **Samuli Summanen**, arkkitehti SAFA **Tomi Itäniemi**, arkkitehtiylioppilas **Anna Grönlund**, arkkitehtiylioppilas **Jemina Valli**, arkkitehti SAFA **Karoliina Hautalahti**, arkkitehti SAFA **Tuula Jeker**

Maisemasuunnittelu: maisema-arkkitehti MARK **Malin**

Blomqvist, Franka Oroza, Masu Planning

Liikennesuunnittelu: **Harri Haantio**, Trafix

Rakennesuunnittelu: **Jaakko Yli-Säntti**, Sweco

Ehdotus *Kilta*

Verstas Arkkitehdit

Tekijät: arkkitehti SAFA **Ilkka Salminen**, arkkitehti SAFA

Jussi Palva, arkkitehti SAFA **Riina Palva**,

arkkitehti **Väinö Nikkilä**

Avustajat: arkkitehti SAFA **Milla Parkkali**, arkkitehtiylioppilas

Aino Airas, arkkitehtiylioppilas **Otto Autio**,

maisema-arkkitehti, arkkitehti SAFA **Soile**

Heikkinen, arkkitehtiylioppilas **Jukka Kangas-**
niemi

Palvelukonseptointi ja käyttäjäprofiilit: **Taneli Heinonen**,
Insight Delivery

Liikennesuunnittelu: **Jouni Ikäheimo**, Trafix

Rakennesuunnittelu: **Tapio Aho**, Ramboll

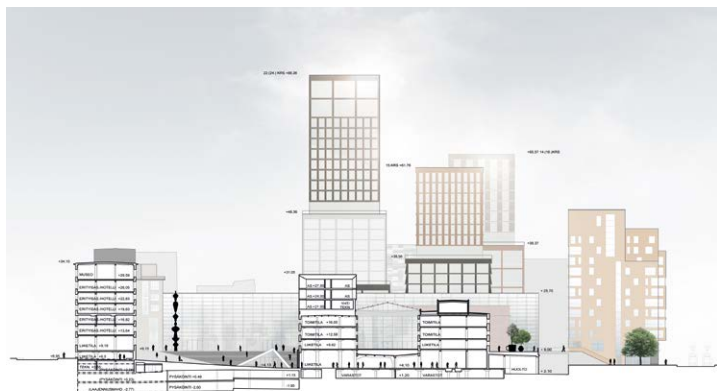
Palkintolautakunta

sijoitusjohtaja **Ilkka Tomperi**, Varma, palkintolautakunnan puheenjohtaja; rakennuttajapäällikkö **Tuomas Vaarasalo**, Varma; Itä-ranta-projektin projektipäällikkö **Tuomas Hakala**, Helsingin kaupunki, KSV; toimitusjohtaja **Juhani Takkinen**, RE Suunnittelu; SAFAn nimeämä puolueeton asiantuntijajäsen, arkkitehti SAFA **Tuomo Siitonen**; kilpailusihteeri, arkkitehti SAFA **Tuire Kujala** avustajanaan DI **Pia Ikonen**, Indepro

Ehdotus Kilta, leikkaus ja ilmakuva.

Ehdotus Frank, ilmakuva ja leikkaus.

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

Jyväskylän Kankaan sydänkorttelit
Tampereen taidemuseo laajennus ja Pyyrikintori
Vantaan Aviapolis
Espoon Leppävaaran Turvesuo
EUROPAN 14
Ylivieskan kirkko

ALOITUS

1.9.2016
15.12.2016
16.1.2017
2/2017
13.2.2017
3/2017

SISÄÄNJÄTTO

1.12.2016
15.3.2017
30.4.2017
5/2017
30.6.2017
6/2017

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Seinäjoen Törnävän sairaala-alue
Kuopion soiva ja sykkivä sydän, 2. vaihe päättyy 17.3.2017
Tampereen Hiedanrannan kansainvälinen ideakilpailu
Suomenlinnan täydennysrakentaminen, suppea

2.5.2016
18.4.2016
26.4.2016
1.9.2016

26.8.2016
5.9.2016
21.9.2016
3.10.2016

KUTSUKILPAILUT

Oulun asemakeskus
Mountain Man Quarter, Otaniemi
Finavian konseptikilpailu
Kalasataman hotelli
Hakaniemen hotelli
Kuopion museon laajennus ja peruskorjaus
Garden Helsinki
Käräjätörmän monisukupolvinen yhteisökylä
Helsinki-Vantaan terminaali 2:n laajennus
Jakomäen sydän

10.5.2016
15.6.2016
3.10.2016
5.10.2016
29.9.2016
20.9.2016
20.10.2016
10.10.2017
21.11.2016
15.12.2016

30.9.2016
15.11.2016
25.11.2016
25.11.2016
15.12.2016
16.12.2016
20.12.2016
11.1.2017
17.3.2017
27.3.2017

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi -> kilpailut

Luonnonläheistä asumista kasarmilla

”

ASUINSAAREKKEET OVAT YHTENÄISEN MUOTOISIA EHIÄ KOKONAISUUKSIA, JOTKA VOIDAAN KUITENKIN RAKENTAA ILMEELTÄÄN TOISISTAAN EROTTUVIKSI.

Ideakilpailussa suunniteltiin Lahden Hennalan kasarmialueen länsiosa identiteetiltään vahvaksi asuinalueeksi.

Senaatti-kiinteistöjen ja Lahden kaupungin järjestämään kilpailuun kutsuttiin viisi arkkitehtitoimistoa: Arkkitehtityöhuone Artto Palo Rossi Tikka, Arkkitehtitoimisto Huttunen–Lipasti–Pakkanen, Kangas & Vuorinen Arkkitehdit yhdessä Arkkitehtitoimisto Kristina Karlssonin kanssa, Serum Arkkitehdit sekä Verstaas Arkkitehdit. Tehtävässä painottui alueen kokonaisrakenteen suunnittelu, kaupunkikuvan ja miljöön laatu sekä vaihteellinen toteutettavuus.

Voittajaksi valittiin Kangas & Vuorinen Arkkitehtien ja Arkkitehtitoimisto Kristina Karlssonin ehdotus *Flowerpower*. Serum Arkkitehtien ehdotukselle *Kehys* annettiin kunniainnointia.

Puisto suunnittelun lähtökohtana

Kilpailualue on pääosin vanhaa pensoittuvaa peltoa ja taimikkoa, mikä antoi niukasti lähtökohtia uuden asuinalueen suunnittelulle. Tehtävä oli siis avoin hyvin erilaisille ratkaisuille. Kaikki kilpailijat painottivat alueen asuttavuuden kannalta houkuttelevinta ominaisuutta, läheistä suhdetta luontoon. Useassa ehdotuksessa asuinkorttelit ryhmittyvät rajaamaan keskeistä puistotilaa.

Toinen kilpailussa toistuva rakenteellinen aihe on asuinalueen jakaminen toisistaan irrallisiin, keskeisen aukion ympärille ryhmittyviin saarekkeisiin. Palkintolautakunta piti onnistuneimpina ehdotuksia, jotka sisältävät vahvan maankäytön vision.

Verraten tiiviisti rakennettavan uuden alueen liittäminen väljään ja vihreään kasarmialueeseen osoittautui hankalaksi tehtäväksi. Palkintolautakunta piti rakennuksilla ja kasvillisuudella luotua ilmavaa rajausta onnistuneempaan kuin muuri- ja suoraa reunaa. Tiilijulkisivut, puurivistöjen reunustamat kadut ja rakennusten suunnat tuovat asuinympäristöön muistumia kasarmialueelta.

Kaupunki ja luonto tasapainossa

Ehdotuksissa asuinympäristö on parhaimmillaan sekä kaupunkimainen että luonnonläheinen. Lähiömäinen ilme on välitetty suunnittelemalla rajattuja katu- ja aukiotiloja sekä kiinteitä mutta riittävän väljiä puistoon liittyviä asuinkortteleita. Korttelit ovat ammattitaitoisesti suunniteltuja, rakennustyyppit perinteisiä kerros- ja pientaloja. Muunneltavia korttelityyppejä, jotka muodostavat tunnistettavan kokonaisuuden, pidettiin hyvänä lähtökohtana vaihteelliselle toteutukselle.

Suuren autopaikkamäärän sijoittaminen kilpailuohjelman mukaisesti maantasoon oli kaupunkikuvan kannalta haasteel-

Kilpailun voitti vihreä ehdotus *Flowerpower*.

lista. Se onnistui parhaiten ehdotuksissa, joissa autopaikat sijaitsevat pääosin kunkin korttelin yhteydessä, rajattuna kadusta ja pihasta erilaisin katosjärjestelyin.

Alueen keskellä kulkee hulevesiä kokoava vesiuoma. Ehdotukset osoittavat, että hulevesien käsittelyllä on suuri merkitys keskeisten puistoalueiden suunnittelussa. Huolellisesti maise-
moidulla vesiaiheella ja kasvillisuudella voi luoda puistoon maisema-arkkitehtonisen ilmeen.

Ilmeikkää saarekkeet luomassa identiteettiä

Voittanut ehdotus *Flowerpower* esittää vahvan identiteetin asuinalueen, joka on myös yksityiskohdissaan rikas. Suunnitelman perusidea kolmesta kiinteästi yhteen liittyvästä rakentamissaarekkeesta kestää vaihteellaisen toteutuksen. Asuinsaarekkeet ovat yhtenäisen muotoisia ehjiä kokonaisuuksia, jotka voidaan kuitenkin rakentaa ilmeeltään toisistaan erottuviksi.

Julkiset tilat, aukiot, kadut ja saarekkeita erottavat lähipuistot vesiaiheineen muodostavat yhdessä puistoon avautuvien kortteleiden kanssa tilallisesti rikkaan lähtökohdan elävälle asuinympäristölle. Asuinalue on liitetty puiston välityksellä ilmeisesti Hennalaan.

Kunniainnoinnan saaneessa ehdotuksessa *Kehys* asuinkortteleiden rajaama suorakaiteen muotoinen keskuspuisto nousee alueen keskeiseksi identiteettitekijäksi. Eläytyen laadittu puistosuunnitelma käyttää oivaltavasti hyväkseen hulevesiä puiston esteettisessä ja toiminnallisessa suunnittelussa. Asetelma tarjoaa lähtökohtia houkuttelevalle miljöölle.

Riitta Jalkanen
arkkitehti SAFA

Voittajaehdotus Flowerpower.

Palkintolautakunta

- Senaatti-kiinteistöjen edustajat: johtaja **Mauri Sahi**, puheenjohtaja; kiinteistökehityspäällikkö **Olli Kantanen**
- Lahden kaupungin edustajat: kaavoitusarkkitehti **Armi Patrikainen**; rakennuslupa-arkkitehti **Mii-ka Lindgren**
- SAFAn nimeämä edustaja: arkkitehti **Riitta Jalkanen**
- Sihteeri: projektipäällikkö **Pirkko-Leena Jakonen**

Palkitut

Voittaja: Flowerpower

Kangas & Vuorinen Arkkitehdit: arkkitehti SAFA Esa

Kangas, arkkitehti SAFA **Johanna Vuorinen**

Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson: arkkitehti SAFA **Kristina Karlsson**

Avustaja: **Petri Clusius**, Amfibi KY

Maisemasuunnittelu: maisema-arkkitehti MARK **Malin**

Blomqvist, Masu Planning; maisema-arkkitehti MARK

Inka Norros, Masu Planning

Liikennesuunnittelu: **Jouni Ikäheimo**, Trafix

Kunniamaininta: Kehys

Serum Arkkitehdit: arkkitehti SAFA **Sami Heikkinen**,

arkkitehti SAFA **Vesa Humalisto**, arkkitehti SAFA **Antti**

Lehto, arkkitehti SAFA **Ville Mellin**, maisema-arkkitehti

MARK **Leena Buller**

Avustajat: maisema-arkkitehtiylöppilas **Anni-Mari Anttola**,

arkkitehtiylöppilas **Otto Heinonen**, arkkitehtiylöppilas

Lassi Luotonen, arkkitehti SAFA **Maarit Virkkunen**

Muut kutsutut toimistot

- Arkkitehtityöhuone **Artto Palo Rossi Tikka**, Ramboll Finland
- Arkkitehtitoimisto **Huttunen–Lipasti–Pakkanen**, A-Insinöörit Suunnittelu, WE3
- **Verstas Arkkitehdit**

KUNNIAMAININNAN SAANEES-
SA EHDOTUKSESSA KEHYS
ASUINKORTTELEIDEN RAJAAMA
SUORAKAITEEN MUOTOINEN
KESKUSPUISTO NOUSEE ALUEEN
KESKEISEKSI IDENTITEETTITEKIJÄKSI.

Kunniamaininnan saanut ehdotus Kehys.

Fazer Experience on Vuoden teräsrakenne

Teräsrakenneyhdistys palkitsi vuoden 2016 parhaana teräsrakenteena Fazerin uuden Fazer Experience -vierailukeskuksen.

Fazer täytti tänä vuonna 125 vuotta ja juhlisti merkivuotaan rakennuttamalla Fazerilan tehdasalueelle uuden vierailukeskuksen sekä uuden pääsisääkäynnin sisältävän kokouskeskuksen.

Fazer järjesti hankkeesta arkkitehtuurikilpailun, jonka voitti Arkkitehtitoimisto K2S suunnittelijoinaan arkkitehdit **Kimmo Lintula**, **Niko Sirola** ja **Mikko Summanen**. K2S:n suunnitelmassa pyöreä lasiseinäinen vierailukeskus on sijoitettu tehdasalueen Fazerintien puoleiseen reunaan ja pienempi pyöreä kokouskeskus vierailukeskuksen ja olemassa olevien tehdasrakennusten väliin.

”Selvisi hyvin nopeasti, että haluttu ratkaisu onnistuu vain teräsrakenteilla”, totesi pääsuunnittelija Mikko Summanen.

Vuoden teräsrakenteesta palkittiin tilaaja Fazer Group, arkkitehtisuunnittelusta vastannut Arkkitehtitoimisto K2S, rakenne-suunnittelija SS-Teracon, projektinjohtourakoitsija SRV Rakennus sekä teräsrungon valmistanut ja urakoinut Teräselementti.

”Vierailukeskuksessa on teräspalkkeihin ja -ristikoihin perustuva runkorakenne. Ristikoiden ja orsipalkkien päällä on kantava profiilipelti, jonka päälle asennettiin villat ja veden-eriste. Vierailukeskuksen julkisivu on 4,8 metriä korkea lasiseinää, joka kiinnittyy alhaalta betonisiin piilosokkielementteihin ja ylhäältä teräsrakenteisiin. Samanlaista lasiseinää on myös kokouskeskuksessa”, kertoi kohteen päärakennesuunnittelija **Pasi Koivisto** SS-Teraconista.

Vaativien teräsrakenteiden lisäksi vierailukeskuksessa on muun muassa eläviä kaakaopuita pyöreässä trooppisessa kasvihuoneessa sekä puutarha, jossa kasvaa Fazerin tuotteiden kotimaisia raaka-aineita.

Kilpailun loppusuoralla oli yhdeksän hanketta. Palkintolautakunta palkitsi voittajan lisäksi kunniamaaininnalla Dubaihin täysin suomalaisvoimin toteutetun tekosaaren Burj Al Arab Terracen.

Palkintolautakuntaan kuuluivat arkkitehdit **Asko Jaaksi** (puheenjohtaja), **Aaro Artto** ja **Esko Miettinen**, RIL:n tekninen johtaja **Gunnar Åström**, *Rakennuslehden* päätoimittaja **Veijo Käyhty** sekä Teräsrakenneyhdistyksen edustaja, johtaja **Petteri Steen** SSAB:lta.

Puupalkinto Pudasjärven Hirsikampukselle

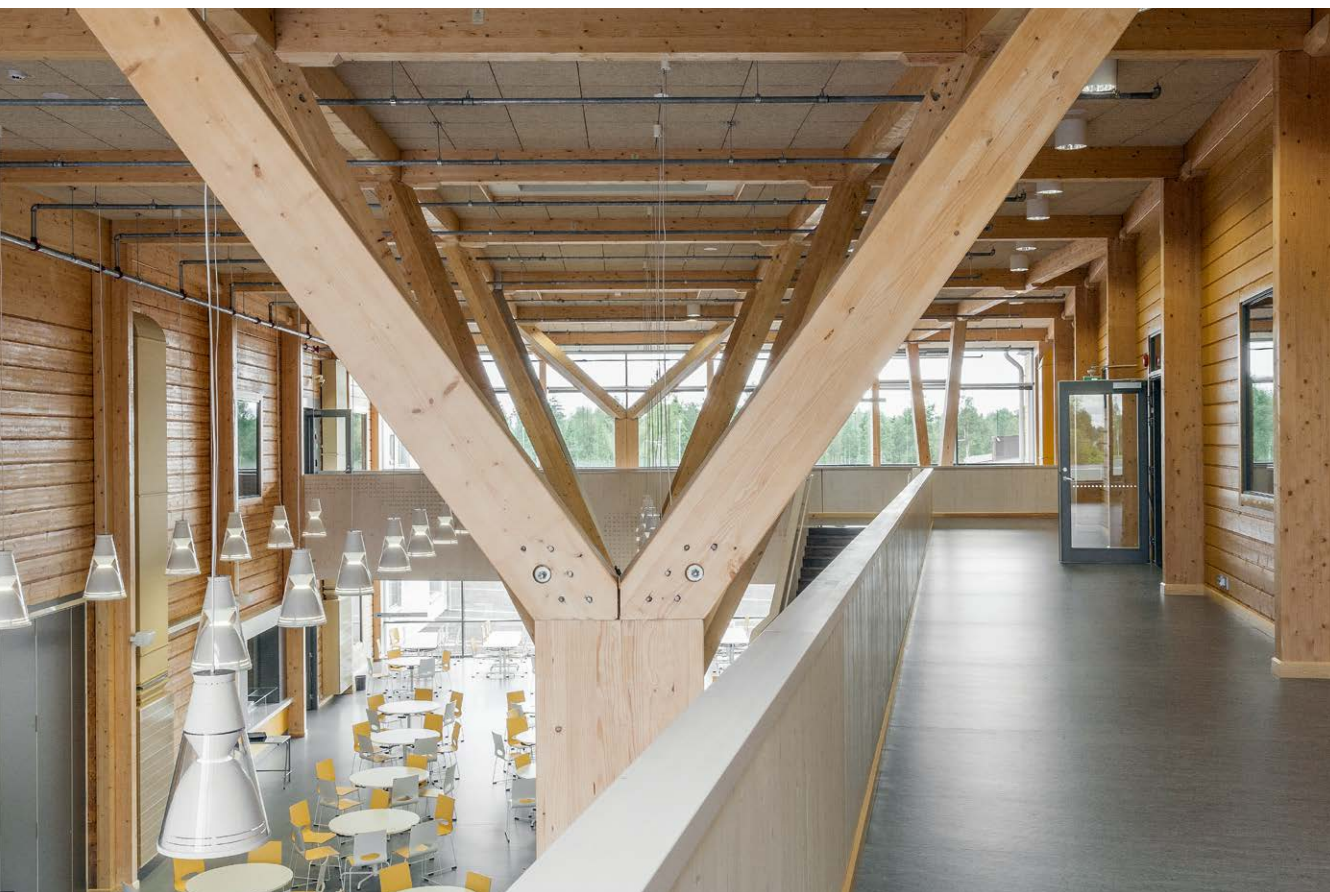
Vuoden 2016 Puupalkinnon sai Pudasjärven Hirsikampus. Sen pääsuunnittelija on arkkitehti Pekka Lukkaroinen Arkkitehtitoimisto Lukkaroisesta.

Pudasjärven Hirsikampus on vuonna 2016 valmistunut ja elokuussa 2016 käyttöön otettu uusi koulukeskus. Maailman suurin hirsikoulu on moderni oppimisympäristö, jossa toimivat Pudasjärven lukio ja yhtenäiskoulu.

"Koulu on rakennettu elinkaarimallilla, jossa toteuttaja vastaa koulun ylläpidosta ja huollosta 25 vuoden ajan. Talon tilat on suunniteltu joustaviksi siten, että rakennusta voidaan käyt-

tää myöhemmin muihin tarkoituksiin, kuten seniorikotina. Rakennuksessa on panostettu erityisesti sisäilma-asioihin. Kohde on tuonut näkyvyyttä sekä hirsirakentamiselle että sisukkaalle yrittämiselle, joista molemmat ovat arvokkaita vientituotteita", tuomaristo perusteli valintaansa.

"Hirsikampuksen huomioarvoa korottaa sen ympärillä tehty määrätietoinen ja pitkäjänteinen työ hirren palauttamiseksi osaksi suomalaista julkista rakentamista. Se on osoitus tilaajien ja koko yhteisön vahvan tahdon, määrätietoisen toiminnan ja hankintaosaamisen merkityksestä julkisen rakennuksen onnistuneessa toteutuksessa."

KUVAT: RAIMO AHONEN

”

TALON TILAT ON SUUNNITeltu
JOUSTAVIKSI Siten, ETTÄ RAKENNUSTA
VOIDAAN KÄYTTÄÄ MYÖHEMMIN MUIHIN
TARKOITUKSIIN, KUTEN SENIORIKOTINA.

Hirsikampuksen rakennuttaja ja tilaaja on Pudasjärven kaupunki ja rakennesuunnittelusta on vastannut Sweco Rakennetekniikka.

Myös yleisön suosikki

Puupalkinto-kilpailuun saapui määräaikaan mennessä kolmeista ehdotusta, joista esiraati valitsi kahdeksan ehdolle Puupalkinnon saajaksi ja yleisöäänestykseen. Yleisöäänestyksessä annettiin tänä vuonna lähes 5 000 ääntä. Pudasjärven Hirsikampus voitti myös yleisöäänestyksen yli 40 prosentin ääniosuudella.

Puupalkintoa jakaessaan tuomaristo kiinnittää erityistä huomiota kohteen arkkitehtoniseen laatuun, puun käytön innovatiivisuuteen sekä kohteen yleiseen huomioarvoon. Tänä vuonna tuomaristo koki erityisen arvokkaaksi myös sen, että kohde esittää ratkaisuja ajankohtaisiin rakentamisen haasteisiin ja että kohde omalla esimerkillään kannustaa liikkeelle myös muita vastaavia hankkeita.

Vuoden 2016 tuomaristoon kuuluivat ympäristöministeriön erityisasiantuntija, arkkitehti **Matti Kuittinen** ja Tampereen teknillisen yliopiston rakennustekniikan kevyt- ja erikoisrakenteiden apulaisprofessori **Sami Pajunen**. Tuomariston sihteerinä toimi palkinnon myöntäjän Puuinfon toimitusjohtaja **Mikko Viljakainen**.

Tulevat demot

Näe hyödyt pähkinänkuoressa!

- 25.11. Aamiaisdemo: Grasshopper
- 01.12. Demoilta: ArchiCAD
- 02.12. Aamiaisdemo: Cinema 4D
- 08.12. Demoilta: Cinema 4D
- 09.12. Aamiaisdemo: ArchiCAD
- 15.12. Demoilta: ArchiCAD
- 16.12. Aamiaisdemo: SketchUp

Lisätiedot ja ilmoittautuminen:
www.mad.fi/tapahtumat

ARKKITEHDEILTA EDELLYTETÄÄN SIIS
ERINOMAISIA LUOVIMIS- JA
VUOROVAIKUTUSTAITOJA.
– PIA ILOINEN

Panelistit: Pia Ilonen (vas.), Harri Ahokas, Jenni Reuter ja Jari Huhtaniemi.

Kenelle arkkitehti on vastuussa?

A rkkitehti-lehden ja *au:n* perinteiseen kirjoittaja-tapaamiseen kerääntyi tuvan täydeltä kirjoittajia. Venetsian biennaalin vastuu-teeman innoittamana käytiin värikästä keskustelua arkkitehdin vastuun eri ulottuvuuksista. Esiin nousi tuon tuostakin kommunikaation merkitys arkkitehdin työssä: vastuu tuo mukanaan tarpeen kommunikoida ja vuorovaikuttaa.

– Miten pitkälti suunnittelemalla voi ylipäänsä kantaa vastuuta? heitti heti alkuun yhtenä panelistina toiminut **Pia Ilonen** Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Tallista.

Paljonkin, kävi keskustelussa selväksi. Arkkitehtuuri kun on yksi yhteiskunnallisen vaikuttamisen muoto.

Pia Ilosen lisäksi keskustelua alustivat ALA Arkkitehtien riveissä vaikuttava **Harri Ahokas**, Aalto-yliopiston arkkitehtuurin perusteiden ja teorian professori **Jenni Reuter** sekä Hernesaaren kaavoittamisesta vastaava **Jari Huhtaniemi**.

Yhteiskunnallinen vastuu osa ammattitaitoa

Arkkitehdin toimenkuva on viimeisten sadan vuoden aikana laajentunut julkisten rakennusten suunnittelusta rakennetun ympäristön koko kirjoon. Pia Ilonen kehottikin arkkitehteja laskeutumaan alas norsunluutornistaan.

– Arkkitehti työskentelee nykypäivänä sellaisilla alueilla, 'pelloilla', joita muutkin kuin arkkitehdit ovat suunnitelleet. Näillä pelloilla työskennellessä on hallittava muun muassa sellaisia pelisääntöjä kuin muutoksen hallinta ja hyväksyminen, vastuiden jakaminen sekä eri tahojen – kaavoituksen, käyttäjien ja urakoitsijan – orkestrointi. Arkkitehdeilta edellytetään siis erinomaisia luovimis- ja vuorovaikutustaitoja!

Jenni Reuter näki arkkitehdin työn vahvasti vastuullisena: arkkitehdilla on sekä vastuu että vapaus ottaa kantaa.

– Tilaaajan tehtävänantoa pitää tarvittaessa kyseenalaistaa. Ei kannata jäädä passiivisena odottelemaan toimeksiantoja valistuneilta tilaajilta. Kyseenalaistaminen on osa arkkitehdin vastuuta, jopa ammattitaitoa, Reuter sanoi.

TILAAJAN TEHTÄVÄNANTOA PITÄÄ
TARVITTAESSA KYSEENALAISTAA. EI
KANNATA JÄÄDÄ PASSIIVISENA
ODOTTELEMAAN TOIMEKSIANTOJA
VALISTUNEILTA TILAAJILTA.

– JENNI REUTER

Vallankäyttäjistä vuorovaikuttajaksi

Suunnittelutoimistosta kaavoittajan saappaisiin hypänneen Jari Huhtaniemen mielestä kaavoittajan vastuu piilee juuri eri intressien menestyksekkäässä yhteensovittamisessa.

– Kaavoittaja ei sanele, vaan neuvottelee. Rooli on muuttunut sanelevasta vaikuttajasta kohti vuorovaikuttajaa.

Hernesaaren kehittämisestä vastaavan Huhtaniemen neuvottelutaitojen ansiosta Hernesaarenrantaan saatiin Löyly. Hankkeen valmistelutyö vei seitsemän vuotta. Lopulta palaset napsahdivat kohdalleen, ja visiota toteuttamaan löytyi oikeat toimijat.

– Löyly on esimerkki siitä, miten arkkitehtuuri parhaimmillaan voi toimia alueen vetovoimatekijänä, Huhtaniemi sanoo.

Vastuu käyttäjille

Konkaritoimittaja **Marja Salmela** nosti keskusteluun anekdootin Maunula-talon osallistavasta suunnittelusta.

– Yhteistyössä tulevien käyttäjien kanssa – joiden joukossa on muun muassa muslimitaustaisia nuoria – todettiin, että taloon tarvitaan erillinen tyttöjen huone.

Salmela muistuttikin, että kun painitaan yhä monimutkaisempien kulttuuristen kysymysten kanssa, on kuunneltava käyttäjiä erityisen tarkalla korvalla. Suunnittelija on vastuussa ennen kaikkea loppukäyttäjille.

Vanhemman polven konkareista **Juhani Katainen** kertoi saaneensa onnekseen tehdä töitä valistuneiden tilaajien kanssa. Jokaisessa toimeksiannossa on ollut kuitenkin tarkeinta yhteisen kontaktipinnan löytäminen, jota ilman ei hyvää voi syntyä. **Jyrki Tasa** puolestaan mainitsi toimiston kieltäytyneen toimeksiannoista silloin, kun ne ovat olleet ristiriidassa omien periaatteiden kanssa.

– Joku toinen on silloinkin löytynyt toteuttajaksi, Tasa sanoo.

Päivi Virtanen

A rkkitehtuurin Finlandia -palkinnon jälkimainingeissa Railon pääsuunnittelija **Aaro Arto** pääsi *Helsingin Sanomien* haastatteluun puhumaan käynnissä olevasta 1960–1970-lukujen rakennuskannan purkuallasta. Myös uutta arkkitehtuuria on tulossa: Helsingin Länsisatamaan nousevasta uudesta laivaterminalista haastateltiin Ylen uutisissa PES-Arkkitehtien **Tuomas Silvennoisen** lisäksi *Arkkitehti*-lehden päätoimittajaa **Jorma Mukalaa**. Viimeisin ehdotus Guggenheim-museon perustamiseksi puolestaan kirjoitti keskustelua voittaneen kilpailuehdotuksen julkisivun väristä – aiheeseen pyydettiin SAFAn pääsihteerin **Paula Huotelinin** näkemystä.

Helsingin Sanomat uutisoi 2.11. otsikolla *Palkittu arkkitehti: Purkuaalto uhkaa Helsingin modernismia*: ”60- ja 70-luvuilla purettiin uusrenessanssitaloja ja jugendia, koska väitettiin, että vanhan korjaaminen olisi tullut liian kalliiksi. Vanha oli tehotonta, rumaa ja arvotonta. Nyt uudemmaa rakennuskantaa puretaan samoin argumentein”, kirjoittaa **Aaro Arto**, 52, Suomen Arkkitehtiliiton SAFAn sivuilla pitämässä blogissaan. ”Nyt purettavat 60- ja 70-lukulaiset rakennukset eivät suinkaan ole vielä käyttöikänsä päässä. Parhaat niistä ovat aikoinaan olleet merkittäviä taloudellisia ja taiteellisia satsauksia, jotka on rakennettu varsin laadukkaasti – etenkin kun verrataan siihen, mitä paikalle on tarkoitus nyt tehdä. Rakennusteknisesti monet 1960-luvun rakennukset ovat nykyisiä kunnianhimoisempia”, sanoo Arto.”

Yle uutisoi 24.10. otsikolla *Helsinkiin nousi valtava ”rausku” – siitä lähdetään pian Tallinnaan*: ”Helsingin Länsisatamaan on noussut uusi matkustajaterminali. Se on poikkeuksellista, sillä terminalit on rakennettu viime vuosikymmeninä pääasiassa entisiin makasiineihin. Kun 1900-luvun alussa rakennettiin rautatieasemia tai satamaterminalleja, ne olivat voimakkaasti esillä. Ne edustivat arkkitehtonisesti ja teknisesti tärkeää rakentamista myös julkisesti. Nyt niille on käynyt vähän samalla lailla kuin ostoskeskuksille. Ne ovat kadonneet arkkitehtuurijulkaisuista”, *Arkkitehti*-lehden päätoimittaja **Jorma Mukala** toteaa. Mukala kuitenkin innostuu Silvennoisen suunnittelemasta uudesta Tallinnan-terminalista. ”Se on minusta hieno poikkeus, kokonaan uusi rakennus, joka on arkkitehtonisesti kiinnostava”, Mukala sanoo.”

Helsingin Sanomat uutisoi 7.11. otsikolla *Guggenheim-päätösesitys ei lyö lukkoon julkisivua – tältä rakennus näyttäisi eri väreissä*: ”Nykyinen ehdotus ei vielä lyö lukkoon rakennuksen väriä ja julkisivua. Nekin voivat muuttua, jos hanke toteutuu. Kilpailusuunnitelma heijastaa aina kilpailuohjelmaa. Totta kai ehdotukset kehittyvät jatkosuunnittelun aikana, kun alkaa dialogi suunnittelijoiden, tilaajan ja esimerkiksi rakennusvalvonnan kanssa. Tämähän vaatisi esimerkiksi uuden asemakaavan”, SAFAn pääsihteerin **Paula Huotelin** sanoo.”

Bryggman- apuraha Tuulikki Tanskalle

RAKENNUSALALLA VOITAIISIIN
HYÖDYNTÄÄ NYKYISTÄ ENEMMÄN
DIGITALISAATION JA ALGORITMISEN
SUUNNITTELUN TARJOAMIA
MAHDOLLISUUKSIA.

Vuoden 2016 nuoren arkkitehdin Bryggman-apuraha myönnettiin Tuulikki Tanskalle. Hän on nuoresta iästään huolimatta jo ansioitunut algoritmiauvusteisessa suunnittelussa, opetuksessa ja tutkimuksessa.

Tuulikki Tanska (syntynyt vuonna 1983) aikoo käyttää apurahan oman toimistonsa suunnittelutöiden ohella toteuttavaan hankkeeseen, jossa kehitetään suunnittelun ja tuotannon kommunikointia. Tavoitteena on massakustomoi-
tu puurakentamiseen soveltuva tuote. Apurahan jakoi SAFAn varapuheenjohtaja **Janne Teräsvirta**.

Bryggman-apurahan myöntämistilaisuus laajeni tänä vuonna ensimmäistä kertaa Nuoren arkkitehtuurin forumiksi, jonka järjestivät yhteistyössä Bryggman-instituutti, Turun seudun arkkitehdit ja Turun kaupunki. Tilaisuus oli osa **Erik Bryggmanin** 125-vuotisjuhlintaa, ja se pidettiin Turun linnan Bryggman-salissa 21.10. Osallistujia oli nelisenkymmentä. Esitysten välissä nautittiin Turun kaupungin tarjoama lounas linnan kellariravintolassa, ja teemaa täydensi kävelykierto Turun keskustassa.

Tulevaisuuden aiheita historiallisissa puitteissa

Tuulikki Tanskan lisäksi tilaisuudessa kuultiin aiempia apurahan saajia **Anu Puustista** (apuraha yhdessä **Ville Haran**

kanssa vuonna 2006) ja **Vesa Oivaa** (apuraha vuonna 2008). Kaikista esityksistä välittyi apurahan saajien syvä innostus arkkitehtuurin edistämiseen.

Puheenvuorossaan Tanska kertoi havainnollisesti omasta erityisalastaan, joka voi vielä olla vanhemmille ammattitovereille vieras. Puustinen ja Oiva kuvasivat kumpikin hyvin eloisasti suunnittelutyönsä kehittymistä ja arkkitehtiyrittäjänä toimimisen haasteita. Tanska on tulevaisuusorientoituneen suunnittelutoimisto Muuanin perustajajäsen, Puustisella ja Haralla on Avanto Arkkitehdit ja Oivalla Anttinen Oiva Arkkitehdit.

Seminaarin lopuksi Bryggman-säätiön asiamies **Mikko Laaksonen** kertoi Erik Bryggmanin kannustavasta suhtautumisesta nuoriin arkkitehteihin ja taiteilijoihin. Osallistujat saattoivat lisäksi tutustua Turun linnan näyttelyyn *Raunioista rakennettu*, joka kertoo monipuolisesti Erik ja **Carin Bryggmanin** pitkäaikaisesta restaurointi- ja sisustussuunnittelusta.

Ensi vuoden Bryggman-apurahan saa nuori sisustusarkkitehti. Bryggman-instituutin tavoitteena on luoda nuoren arkkitehtuurin ja sisustusarkkitehtuurin foorumeista perinne. Näin saadaan arvokasta tietoa siitä, miten apuraha on auttanut uransa alussa olevia suunnittelijoita edistymään ammattitaidossaan.

Maarit Kaipainen

arkkitehti SAFA ja Bryggman-säätiön hallituksen jäsen.

Aktiivinen tutkija ja kehittäjä

Arkkitehti **Tuulikki Tanska** on suunnittelutoimisto Muuanin perustajaosakas. Oman toimistonsa lisäksi hän työskentelee tällä hetkellä ALA Arkkitehdeissa muun muassa Helsingin keskustakirjaston suunnittelussa.

Aiemmin Tanska on työskennellyt Oulun yliopiston arkkitehtuurin osastolla tutkimusprojekteissa sekä kehittämässä algoritmisten suunnittelumenetelmien opetusta. Arkkitehti **Toni Österlundin** kanssa hän on toteuttanut useita kokeellisia puurakenteita ja paviljonkeja.

Tanska sai vuonna 2014 SAFAn myöntämän nuoren arkkitehdin Wuorio-palkinnon diplomityöstään *Geometrisen optimoinnin menetelmät arkkitehtisuunnittelussa: algoritmivusteisesti suunniteltu puurakenteinen uimahalli Oulun Linnanmaalle*. Uusi hanke jatkaa diplomityön teemoja ja keskittyy erityisesti käytännön toteutusprosessiin.

– Rakennusallalla voitaisiin hyödyntää nykyistä enemmän digitalisaation ja algoritmisen suunnittelun tarjoamia mahdollisuuksia. Haluan olla mukana viemässä suunnittelun ja tuotannon tehokkuutta parhaalle mahdolliselle tasolle sekä etsimässä ratkaisuja suunnittelun ja tuotannon välisen kommunikaation parantamiseksi. Nyt on oikea aika etsiä myös tutkimuksen keinoin uusia rakennustapoja ja alkaa luoda uutta arkkitehtuuria, Tanska sanoi.

Kuvassa ikkunan puolella oikealta alkaen Marjatta Anttila (o.s. Laine), Marita Lemström (af Forselles), Annikka Tapaninen (Haavio), Anna-Liisa Alanko, Tuulikki Kuhmonen, Reino Huhtiniemi, Annikki Nurminen (Karpainen), Ola Laiho, Hannele Arantola (Seppä). Seinän puolella oikealta Märten Bondestam, Riitta Laatikainen, Kitty Wangeli (Leppo), Jorma Talvioja, Liisa Tarjanne (Nurmi), Vappu Myllymäki (Uramo), Lauri Havaste, Veli-Matti Katajarinne (avustaja) ja Reetta Katajarinne (Renko).

Arkkitehtikurssin 60-vuotisjuhla

Me syksyllä 1956 ”vanhalla lafkalla” aloittaneet arkkitehtiopiskelijat kokoontuimme lokakuussa juhلالounaalle. Paikaksi valikoitui keskeisen sijainnin ja esteettömyyden takia ravintola Loiste. Juhlhimassa oli 18 kurssikaveria.

Edellisestä kokoontumisesta oli ehtinyt kulua kymmenen vuotta. Tervetuliaispuheen jälkeen saimme katsella toisiamme kotvasen, ennen kuin tutut opiskelukaverit kuoriutuivat esiin. Sitten kylä riitti juttua ja muisteloita. Esittelimme vuoron perään elämänkulkuamme, kukin haluamallaan tavalla.

Tulkoon kerrotuksi, että kesäkuussa mukaan halunneista kurssitovereista peräti kaksi ehti kuolla ja kolme joutua sairaalaan ennen kuin juhlapäivä koitti. Seuraava tapaaminen on siis tarpeen järjestää tuntuvasti pikemmin.

*Juhlatoimikunnan puolesta
Annikka Tapaninen*

Voiko tietöähkyn kanssa elää?

Tietomäärä on kasvanut ja monimutkaistunut räjähdysmäisesti. Samalla tiedon analysointi ihmiskäsin on muuttunut aivan liian hitaaksi ja kannattamattomaksi. Suurten ja monimutkaisten tehtävien ratkominen ei enää onnistu ilman aidosti älykkäitä laitteita.

Omaa ymmärrystään itse lisäävät ja maailmaa omatoimisesti havainnoivat laitteet tulevat korvaamaan ihmiset monella liike-elämän osa-alueella. Asia ei ole ihan uusi, sillä jo pari vuotta sitten ohjelmoitu robotti osasi itsenäisesti kirjoittaa uutisen Los Angelesin seudulla tapahtuneesta maanjäristyksestä. On helppo uskoa, että kohta samanlainen teknologia kirjoittaa itsenäisesti rakennus- tai kaavaselostuksen.

Tietoähky heittää haasteen

Kehitys tiedon seulonnan automatisoinnin parissa on erittäin nopeaa. Yritykset joutuvat miettimään vakavasti ja ennakkoluulottomasti, mitkä liiketoiminnan osa-alueet voidaan koneellistaa. Tätä varten teknologian kehitystä pitää voida enustaa ja arvioida.

Mailman johtavia tietoteknologian tutkimus- ja neuvontayrityksiä on Gartner. Se esimerkiksi julkaisee vuosittain listan sellaisista kiinnostavimmista tietoteknologian ilmiöistä, joilla se katsoo olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten menestymiseen.

Vuonna 2016 Gartnerin kymmenen lupaavimman teknologiatrendin listalla oli myös sellaisia arkkitehtuurin kannalta kiinnostavia ilmiöitä, joilla olisi mahdollisuus mullistaa sekä alan yritysten liiketoimintaa että asiakkaiden ja loppukäyttäjien käyttäytymistä. Tällaisia ilmiöitä listalla olivat sensorit, integroitu käyttäjäkokemus ja 3D-tulostettavien materiaalien käyttö.

Listan neljäntenä oli ”information of everything”, jota voisi kutsua tietöähkyksi. Kun sähköinen tieto voidaan kytkeä melkein mihin tahansa asiaan, on syntynyt koko ajan itseään ruokkiva valtava tietomäärä – ähky –, joka tulee olemaan kaikelle liike-elämälle yhtä aikaa sekä haaste että mahdollisuus.

Koneet ja tekoäly mahdollisuuksina

Tietöähky on haaste sen takia, että valtavan tietomäärän tulintaan, tarkistamiseen ja seulontaan joudutaan käyttämään

koko ajan enemmän aikaa ja työtä. Suunnittelualalle haaste on erityisen suuri siksi, että niin tilaajat kuin viranomaisetkin vaativat koko ajan enemmän ja tarkempaa tietoa päätösten tueksi.

Toisaalta tietoähky on myös mahdollisuus – ja suuri sellainen –, koska on kaikkien etu, että tieto valjastetaan hyötykäyttöön. Siirtymävaiheessa voivat koneelliseen hyödyntämiseen siirtyneet ennakkolulottomat kokeilijat saada melkoista kilpailuetua käsityötä tekeviin kilpailijoihinsa nähden.

Gartnerin vuoden 2016 listan viidentenä ilmiönä oli kehittyvä koneoppiminen. Tämä on näkynyt siten, että laitteet ja ohjelmat ovat koko ajan muuttuneet entistä enemmän itseohjautuviksi samalla, kun niihin rakennettu tekoäly on kehittynyt. Esimerkiksi tiedonkeruuteknologiat ovat oppineet keräämässä tiedon perusteella tarjoamaan tiedon etsijälle juuri tälle tärkeää tietoa. Näinköhän esimerkiksi CE-merkintään liittyvät ruutiinit voisi kohta kokonaan koneellistaa – toivotaan näin.

Virtuaalinen ja lisätty todellisuus tulevat

Vuosi 2016 on loppuillaan, ja Gartner on julkaissut vuodelle 2017 uuden listan. Ensi vuoden ilmiöitä tulevat olemaan työkalut vallitsevan digitaalisen tietoähkyn hallitsemiseen.

Listalla ovat esimerkiksi tekoäly ja kehittynyt koneoppiminen, älykkäät ohjelmat ja älykkäät esineet. Näistä kolmesta ilmiöstä on helppo vetää johtopäätös, että usko keinoälyn käy-

SIIRTYMÄVAIHEESSA VOIVAT
KONEELLISEEN HYÖDYNTÄMISEEN
SIIRTYNEET ENNAKKOLULOTTOMAT
KOEILIJAT SAADA MELKOISTA
KILPAILUETUA KÄSITYÖTÄ TEKEVIIN
KILPAILIJOIHINSA NÄHDEN.

tännön mahdollisuuksiin on entisestään kasvanut. Listalta löytyvät myös virtuaalisen todellisuuden ja lisätyn todellisuuden käyttöä koskevat ilmiöt ja niiden kasvu.

Kehitys voi olla yllättävän nopeaa, joten viimeistään heti on syytä ryhtyä vakavasti pohtimaan, mitä arkkitehtisuunnittelun osa-alueita voidaan koneellistaa.

Vesa Juola

*Vuoden 2017 trendeihin kannattaa tutustua tarkemmin
Gartnerin verkkosivuilla: www.gartner.com.*

ARVOISA LAFKAN YSTÄVÄ

Rakas keskustakampuksemme on ollut koti arkkitehtonisille löytöretkille vuodesta 1959. Tammikuusta 2017 alkaen Oulun Arkkitehtuurin tiedekunnan tarina jatkuu kuitenkin Linnanmaan kampuksella.

Tule juhlimaan ja jakamaan muistoja ja tekemään vielä uusia sellaisia muiden lafkalaisten seurassa 9.12.2016 klo 14 alkaen.

Lafkan nykyiset ja vanhat opiskelijat, alumnit, professorit sekä henkilökunta:

Tervetuloa!

OULUN ARKKITEHTIKU

**LAFKA
ALL
NIGHT
LONG**

ERISTYSLASI-IKKUNAT

KLASI IKKUNAT

Puh. 0424 552 71, info@klas1.fi, www.klas1.fi

OPASTEITA

YRITYSLOGOT JA KILVET

Opasteita jo vuodesta 1951

VERSAALI OY

Teollisuustie 10-14
01800 Klaukkala
puh. 09-2766 010
myynti@versaali.fi
www.versaali.fi

BUDJETTIHINNAT JA KUSTANNUSARVIOT

KUSTANNUSHALLINNAN ASIAANTUNTIJAPALVELUT

- Rakennushankkeiden budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Laserkeilaus ja inventointimallinnus
- Rakennusriitojen selvitykset
- Elinkaarikustannukset

FMC Laskentapalvelut
KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI

www.fmclaskentapalvelut.fi

PYÖRILLE OMA SÄILYTSTELINE

AITOA SUOMALAISTA MUOTOILUA

ovella®

www.ovella.fi
Info: ovella@ovella.fi

Pyörä Noja PN-10

STIISTI JA TURVALLINEN.

RAKENNUSTEN SUOJAUS

HANSAMEX OY

- törmäyssuojat, käsijohteet
- biostaattiset kestopinnoitteet
- räjähdys- ja savunpoistoluukut

Kuormatie 14 • 03100 Nummela
p. 09-5655 010 • info@hansamex.fi
www.hansamex.fi

HARKKO- TAI MOSAIIKKITUOTTEET

HB-MOSAIIKKI
HB-MOSTONE MOSAIIKKIBETONILAATTA

Kotimaisuutta joka askeleella!

HB
www.hb-betoni.fi

YKSILÖLLISIÄ KYLPYHUONEKALUSTEITA

*Yksilöllisiä ratkaisuja
yksityisiin ja julkisiin
kylpytiloihin jo
vuodesta 1972.*

JN

LVI Juhani Niemi Oy
Nimismiehenpelto 6
02770 Espoo
puh. 020 7780 850
www.lvijuhaniniemi.fi

SEINÄPANEELIT

**EDULLINEN
EDUSTAVA
EKOLOGINEN**

Mannerlaatta Oy
www.mannerlaatta.fi

TALOUSHALLINTOPALVELUJA

TUOKKO

**Asiantuntijapalveluita
45 vuoden kokemuksella**
Siirry sähköiseen taloushallintoon.
Ota yhteyttä ja pyydä tarjous!

TILITOIMISTO | TILINTARKASTUS | VEROTUS
WWW.TUOKKO.FI | INFO@TUOKKO.FI

TARKASTUSLUUKKUJA

Thonic -tarkastusluukut pikakiinnityksellä

Thonic-luukut ovat olleet pitkään Ruotsissa erittäin arvostettuja ja suosittuja tuotteita arkkitehtien ja asentajien keskuudessa.

Thonic-tarkastusluukuissa on kiinnitetty paljon huomiota muotoiluun. Muotoilua löytyy perinteisistä neliskanttisista luukuista pyöreisiin luukkuihin. Myös paloluokitellut.

Luukuissa on erittäin helppo ja nopea pikakiinnitysmekanismi. Kaikki luukut valmistetaan MDF-levystä, joka on kestävä ja luontoystävällinen materiaali sekä erittäin miellyttävä asentaa ja ulkonäöllisesti hyvin viimeistelty.

Lektar Oy

Maahantuojat:
www.lektar.com
info@lektar.com

Lektar Oy
Hiekkakiventie 7
00710 Helsinki

MYYJÄISET

Ornamon
Design
Joulu
Myyjäiset
2.- 4./12.

Kaapelitehdas
Tallberginkatu 1C, Helsinki
pe 12-18
la 10-18

LUMI

ornamo

Tapahtuman tuottaa:

TAIDENÄYTTELYJÄ

TAIDENÄYTTELYJÄ

VIVA VIIVA !

Arkkitehti
LEENA YLI-LONTTINEN
Akryylitöitä

26.11. - 22.12.2016
ti-pe klo 12-18, la-su 12-16
TERVETULOLO

TILA- Galleria
Kalevankatu 40 Helsinki

Askon Säätiön **Home Revisited** -suunnittelukilpailu etsii ratkaisuja tulevaisuuden kotiin pääpalkintonaan 30 000 euroa. Kilpailun sisäänjätto on 31.12.2016.

Lisätietoja: www.askonsaatio.fi/homerevisited

EKO-SAFAN VAALIKOKOUS

On aika valita EKO-SAFAN johtokunta vuodeksi 2016. Tervetuloa mukaan EKO-SAFAN vaalikokoukseen keskiviikkona 30.11.2016 klo 17.00 SAFAn tiloihin (Runeberginkatu 5, Helsinki).

Kokouksen jälkeen klo 18.00 Aalto-yliopistossa vierailevana professorina toimiva arkkitehti Kiel Moe Harvardista luennoi arkkitehtuurista, energiasta ja ympäristöasioista: katso lisätietoa osoitteesta www.gsd.harvard.edu/person/kiel-moe.

PÄÄSUUNNITTELIJA / PROJEKTIARKKITEHTI / ARKKITEHTIYLIOPPILAS / SUUNNITTELUASSISTENTTI

Kanttiaz on kasvava ja kansainvälinen (5 kansalaisuutta, 9 kieltä) poppoo mukavia ihmisiä kahdella eri paikkakunnalla (18 henkeä Oulussa, 6 Helsingissä). Haluamme profiloitua monipuolisen asiantuntevana ja kekseliään luovana toimistona, joka on työntekijöilleen kodin jälkeen paras paikka maailmassa. Pyrimme siihen, että työmme tulokset lisäävät ihmisten onnellisuutta taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla.

Tarvitsemme päämäärään päästäksemme lisää tekijöitä ja näkijöitä, mistä syystä palvelukseen halutaan:

Helsingin toimipisteeseen	• pääsuunnittelija • projektiarkkitehti • arkkitehtiylioppilas
Oulun toimipisteeseen	• projektiarkkitehti • suunnitteluassistentti ja/tai arkkitehtiylioppilas

Arvostamme kaikissa hakijoissa ArchiCAD-osaamista. Ensiarvoisen tärkeä ominaisuus olisi myös rakennustaiteellinen lahjakkuus yhdistettynä kykyyn työskennellä sekä itsenäisesti että ryhmässä. Pääsuunnittelijalta toivomme lisäksi monipuolista työkokemusta isoista projekteista sekä riittävää virkaikää.

Tarjoamme mahdollisuuden vaikuttaa positiivisesti oman työnkuvan ja työympäristön kehittymiseen. Nyppiikö jokin siinä, miten asiat yleensä aina ovat arkkitehtitoimistoissa? Me haluamme tehdä asiat eri tavalla. Olemme vasta kasvamassa suureksi, ja vielä ehdimme säätää kurssia.

Hakemukset (cv, portfolio) osoitteeseen info@kanttiaz.fi.

Lisätietoja: Helsinki: Tiina Antinoja, 044 734 9531

Oulu: Johan Lindfors, 044 0660 034

ETSIMME
HUIPPU-
TYYPPIÄ

**ARKKITEHTIPALVELU ETSII
ARKKITEHTIA/ PÄÄSUUNNITTELIJAA!**

Arkkitehtipalvelu kuuluu arkkitehtitoimistojen kymmenen kärkeen Suomessa. Menestystämme ohjaa työhyvinvointiin ja työkaluihin panostaminen.

Haemme taitavaa arkkitehtia/pääsuunnittelijaa Helsingin toimistoomme. Avoin haku suunnittelijoille on käynnissä myös Jyväskylän, Kuopion ja Lahden toimipisteisiin.

Lue lisää ja hae paikkaa www.go-on.fi

ARKKITEHTIPALVELU .fi

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla

www.safa.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Haemme Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen

alueidenkäytönasiantuntijaa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa on avoinna vakinainen alueidenkäytönasiantuntijan virka. Tehtäviin kuuluu mm. kuntien yleis- ja asemakaavoituksen sekä kulttuuriympäristön hoidon edistäminen. Virka täytetään 1.3.2017 alkaen.

Hakuilmoitus on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.valtiolle.fi. Työavain 32-534-2016.

Hakuaika päättyy 8.12.2016 klo 16.15.

ely-keskus.fi

ark

ARKKITEHTI | FINNISH ARCHITECTURAL REVIEW

hakee toimitussihteeriä

Toimitussihteerin päätehtäviä ovat tekstien toimitaminen ja käännättäminen, lyhyiden tekstien kirjoittaminen, numerokohtaisesta aikataulusta huolehtiminen, verkkosivuston päivittäminen sekä lehden tiedotus.

Arkkitiehti-lehden toimitukseen kuuluu päätoimittaja, toimitussihteeri ja graafikko. Toimitussihteeri osallistuu sisältöjen suunnitteluun päätoimittajan apuna.

Työ vaihtelee rytmiltään ja vaatii joustavaa asennetta. Työaika 28 tuntia viikossa. Työsuhde alkaa tammikuussa 2017 tai sopimuksen mukaan.

Tarjoamme:

- näköalapaikan suomalaiseen arkkitehtuuriin
- monipuolisen tehtäväkentän ja joustavat työajat
- vakaan työsuhteen noin 15 hengen asiantuntija-organisaatiossa Helsingin keskustassa

Edellytämme:

- arkkitehdin tutkintoa tai vähintään kandidaton arkkitehtuuriopintoja tai vastaavaa kokemusta
- erinomaista suomen ja hyvää englannin kielen kirjallista taitoa
- yhteistyökykyä, tehokkuutta ja tarkkuutta

Eduksi luemme:

- kokemuksen printtimediasta ja verkkoympäristöistä
- taitto- ja kuvankäsittelyohjelmien hallitsemisen (InDesign, Photoshop, Acrobat)
- julkaistuja kirjoituksia

Lähetä vapaamuotoinen hakemus, palkkatoive ja cv 30.11.2016 mennessä osoitteeseen ark@ark.fi.

Lisätietoja: päätoimittaja **Jorma Mukala**, jorma.mukala@ark.fi, puh. 045 635 7634. Puhelintiedustelut maanantaisin klo 13–17.

www.ark.fi

.....
Suomen Kuntaliitto on maamme kaikkien kuntien ja kaupunkien kaksikielinen edunvalvonta-, palvelu- ja kehittämisjärjestö. Mukana toiminnassa ovat myös maakuntien liitot, sairaanhoitopiirit, muut kuntayhtymät sekä kuntataustaiset osakeyhtiöt.
.....

Kuntaliitto hakee Alueet ja yhdyskunnat -yksikköön

MAANKÄYTÖN ASiantuntijaa

Maankäytön asiantuntija toimii alansa edunvalvonta-, kehittämis- ja palvelutehtävissä. Näihin kuuluvat mm. lainsäädäntöön ja valtion ohjaukseen vaikuttaminen, yhdyskuntarakentamisen suunnittelu- ja ohjausmenetelmien kehittäminen sekä asiantuntijatuen antaminen liiton jäsenten kehittämistyölle ja toiminnalle.

Edellytämme

- » tehtävään soveltuvaa ylempää korkeakoulututkintoa
- » kuntasektorin käytäntöjen ja toimintatapojen tuntemusta
- » eri kaavatasoilla tapahtuvan maankäytön ohjauksen käytännön tuntemusta
- » maankäyttöä koskevan lainsäädännön tuntemusta
- » hyvää suullista ja kirjallista asioiden esittämistaitoa
- » yhteistyökykyä ja vuorovaikutustaitoa.

Lisäeduksi katsomme

- » työkokemuksen kuntasektorin palveluksessa
- » ruotsin ja englannin kielen taidon.

Lisätietoja toimesta antavat johtaja Ritva Laine 050 521 5749 ja johtava lakimies Ulla Hurmeranta 050 382 7357. Hakemukset palkkatoivomuksineen pyydämme toimittamaan 5.12.2016 klo 15 mennessä sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@kuntaliitto.fi tai postitse osoitteeseen Suomen Kuntaliitto, Kirjaamo, Toinen linja 14, 00530 Helsinki. Kuntaliitto on savuton työpaikka.

Lisätietoja osoitteesta www.kunnat.net

Tervetuloa joukkoomme

Espoon kaupungin Tilapalvelut-liikelaitoksen tehtävänä on huolehtia kaupungin toimitilojen ja rakennusten hankkimisesta ja vuokraamisesta, ylläpidosta, korjaus-, kunnossapito- ja rakentamis-palveluista, kiinteistöjen hoito- ja siivouspalveluista sekä aula- ja turvallisuuspalveluista.

HANKEPÄÄLLIKKÖ

suunnitteluttaminen yksikköön

Työavain 4-115-16

Hankepäällikkönä tehtäväsi painottuvat suunnittelun ohjaukseen ja -johtamiseen, hanke-suunnittelusta toteutussuunnitteluun. Toimit vastuullisessa tehtävässä haastavien hankkeiden parissa yhteistyössä kaupungin toimialojen ja rakennuttamisen sidosryhmien kanssa.

HANKEPÄÄLLIKKÖ

hankekehitystehtäviin

Työavain 4-118-16

Tehtävänäsi on palveluverkkosuunnitteluun liittyvä hanke- ja kiinteistökehitys sekä johtaa hankkeita esiselvitys-, tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa. Vastaat asiakastoimialansa toimitilaratkaisujen kehittämisestä sekä toimit yhteistyössä toimialojen, kaupunkisuunnittelun ja taloussuunnittelun kanssa.

Tehtävien hakuaika päättyy 2.12.2016 klo 15.45.

Katso tarkemmat hakutiedot

espoonrekry.fi

Haemme uutta (työ)voimaa.

KAUPUNGIN- ARKKITEHTI

Olet tervetullut vahvistus
osaajiemme joukkoon.

Tutustu tulevaan työpaikkaasi:
www.kouvola.fi/rekry

Haemme Kouvolan kaupungille kaupunginarkkitehtia vakinaiseen virkasuhteeseen.

Kaupunginarkkitehti on kaupunkisuunnittelu- palveluyksikön johtaja ja henkilöstön esimies sekä tekniikka- ja ympäristöpalvelut -toimialan johtoryhmän jäsen.

Kaupunkisuunnittelun keskeisiä tehtäviä ovat asemakaavojen ja yleiskaavojen valmistelu ja muu yleispiirteinen maankäytön suunnittelu sekä kaupunkiympäristön laatuun ja toiminnalliseen kehittämiseen liittyvät asiat.

Hakuaika päättyy 6.12.2016.

Lisätietoa:
Tekninen johtaja Hannu Tylli p. 020 615 8570
hannu.tylli@kouvola.fi

www.kouvola.fi/kaavoitus

Kouvola on kestäväällä tavalla kehittyvä lähes 86 000 asukkaan kaupunki, jossa liikkuminen on sujuvaa ja asuminen edullista. Viihdyt varmasti monipuolisten palvelujen ja harrastusmahdollisuuksien sekä moni-ilmeisen luonnon keskellä.

Tervetuloa työntekijäksi ihmeen hienoon Kouvolaan!

Kouvola®

Oulun kaupungin rakennusvalvonnassa
on haettavana

Tarkastusarkkitehdin

vakinainen virka.

Tarkastusarkkitehdin keskeisiin tehtäviin kuuluu ohjata rakennuttajia ja suunnittelijoita rakentamiseen ja kaupunkikuvaan liittyvissä kysymyksissä, valmistella toimialaansa kuuluvat asiat lupahakemuksesta päättävälle viranomaiselle sekä kaupunkikuvatyöryhmälle ja vastata maankäyttöön liittyvistä selvitys-, lupa- ja valvonta-asioista sekä niiden kehittämisestä. Tehtäviin sisältyy myös verkostoituminen rakennusalan toimijoiden sekä kollegoiden kanssa sekä asiakaslähtöisen, lisäarvoa tuottavan rakennusvalvonnan palvelukonseptin soveltaminen.

Kelpoisuusvaatimuksena tehtävään on yliopistossa tai teknisessä korkeakoulussa suoritettu arkkitehdin tutkinto (ylempi korkeakoulututkinto). Lisäksi edellytetään käytännön kokemusta toimialaan kuuluvissa tehtävissä.

Tehtävässä arvostetaan hyviä vuorovaikutus- ja organisointitaitoja, perehtyneisyyttä rakentamisen energia- ja ekotehokkuuskysymyksiin sekä kestävän ja terveen rakentamisen periaatteisiin.

Lisätietoja tehtävästä antaa rakennusvalvonnan johtaja Pekka Seppälä, p. 044 703 2721 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@ouka.fi.

Työpaikkailmoitus on kokonaisuudessaan luettavissa www.ouka.fi/tyopaikat

Hakemukset on toimitettava
9.12.2016 klo 16.00 mennessä

OULU | Rakennusvalvonta

Hyvä arkkitehti

Haemme osaavaan joukkoomme monipuolisiin ja itsenäisiin asutosuunnittelun tehtäviin projektiarkkitehtia. Revit osaaminen tarpeen. Hyvät vuorovaikutusvalmiudet, vahva ammattidentiteetti sekä rakentamisen prosessien ymmärrys suotavaa.

Olemme vuonna 2003 perustettu asunto- ja maankäytön suunnittelun toimisto. Arkkitehtuurikilpailut ovat aina olleet keskeinen osa ammatillisen osaamisemme kehittämistä.

Hakemus palkkatoiveineen ja mahdollinen portfolio pyydetään toimittamaan s-postilla: jesse.anttila@aa-r.fi

Lisätiedot: Jesse Anttila p. +358 50 518 1239

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Mechelininkatu 1a, 00180 Helsinki
www.aa-r.fi

Turun kaupungin Kaupunkisuunnitteluun haetaan kaavoitusarkkitehtia

Viihtyisä ja ainutlaatuinen yliopistokaupunki uudistuu ja kasvaa rohkeasti, tavoitteena kaupunkilaisten elämisen laadun ja elinkeinoelämän edistäminen kestävällä tavalla. Tule mukaan tiimiimme tekemään tulevaisuuden Turku!

Kaavoitusarkkitehdin tehtävään kuuluvat monipuoliset maankäytön suunnitteluun liittyvät tehtävät pääpainon ollessa asemakaavoituksessa. Kelpoisuusvaatimuksena on teknillisessä korkeakoulussa tai yliopistossa suoritettu arkkitehdin tutkinto ja käytännön kokemus kaavoitustehtävissä.

Katso tarkemmat tiedot ja täytä hakemus 8.12.2016 klo 15.00 mennessä sähköisesti
www.turku.fi/rekry

Lisätietoja antavat
vs. kaavoituspäällikkö Paula Keskikastari 050 558 9214,
sekä kaavoitusarkkitehti Päivi Siponen 050 430 4790

Monipuolisella **FCG Arkkitehdit** -tiimillä on vahva osaaminen rakennussuunnittelun, korjausrakentamisen, maisemasuunnittelun, kaavoituksen sekä kaupunkisuunnittelun ja -tutkimuksen alalla osana kansainvälistä FCG-konsernia.

FCG Arkkitehdit -tiimi hakee joukkoonsa näkemyksellisiä osaajia

Arkkitehti

Kaupunkisuunnittelu ja kaavoitusprojektit, sijoituspaikkana **Helsinki, Tampere, Oulu** tai **Lappeenranta**. Paikkakunnasta riippuen tehtäviisi voi kuulua myös tiimivetovastuuta.

Arkkitehti/rakennusarkkitehti

Pääsuunnittelutason tehtävät monipuolisissa rakennussuunnitteluhankkeissa. Koulusuunnittelukokemus katsotaan eduksi.

Arkkitehti/arkkitehtiylioppilas

Itsenäisiä ja avustavia tehtäviä sekä kaupunkisuunnittelussa että talosuunnittelussa oman vahvuusalueesi mukaisesti. Visualisointikokemus on hyödyksi.

Ohjelmistoina käytämme Autodesk Revit -ohjelmaa ja useita visualisointi-, kaupunki- ja kaavoitusohjelmia.

Lisätietoja antaa **Arja Sippola**, p. 044 748 0315, arja.sippola@fcg.fi.
Lähetä hakemus ja CV **7.12.** mennessä osoitteeseen www.fcg.fi/ura.

FCG arkkitehdit

ARKKITEHTI JA ARKKITEHTI YO

Tarjoamme mahdollisuuden työskennellä monipuolisten ja haastavien rakennus- ja kaupunkisuunnittelutehtävien parissa.

Työskentelytapamme on tiimipohjainen.
Suunnittelutyö tehdään tietomallintamalla.
ArchiCad-kokemus luetaan eduksi.

hakemukset:
tuomas.saarinen@arkturtiainen.fi
puh. 041 4413744

ARKKITEHTITOIMISTO JUKKA TURTIAINEN OY

www.arkturtiainen.fi

AW2-Arkkitehdit Oy on Helsingin keskustassa toimiva julkisten palvelurakennusten suunnitteluun erikoistunut arkkitehtitoimisto. Haemme kasvavaan ja dynaamiseen joukkoomme lisää huippuammattilaisia.

Mikäli olet innovatiivinen ja ahkera **ARKKITEHTI**, **PROJEKTIARKKITEHTI** TAI **PÄÄSUUNNITTELIJA**, niin voit olla etsimämme osaaja.

Vapaamuotoiset hakemukset
referensseineen: matti.anttila@aw2.fi

Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy hakee kokeneita arkkitehteja ja sisustusarkkitehtia vaativiin ja monipuolisiin rakennussuunnitteluhankkeisiin.

Arvostamme Archicad-osaamista ja innovatiivista asennetta.

Hakemukset sähköpostitse:
jussi.murole@bm-ark.fi

www.bm-ark.fi

bm

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI

puh. (09) 6801 368

tilitoimisto@apalvelu.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA

www.jaakkoheliovaara.fi

050 4337 499

CNC-työstöt

INFINIA UUTUUS!

HIETAKARI

Kiinteäosa + taitto-ovi yhdistettynä, voidaan käyttää yksittäisenä tuotteena tai yhdistelmissä.
Kiinteät - ja oviosat 5 cm välein.

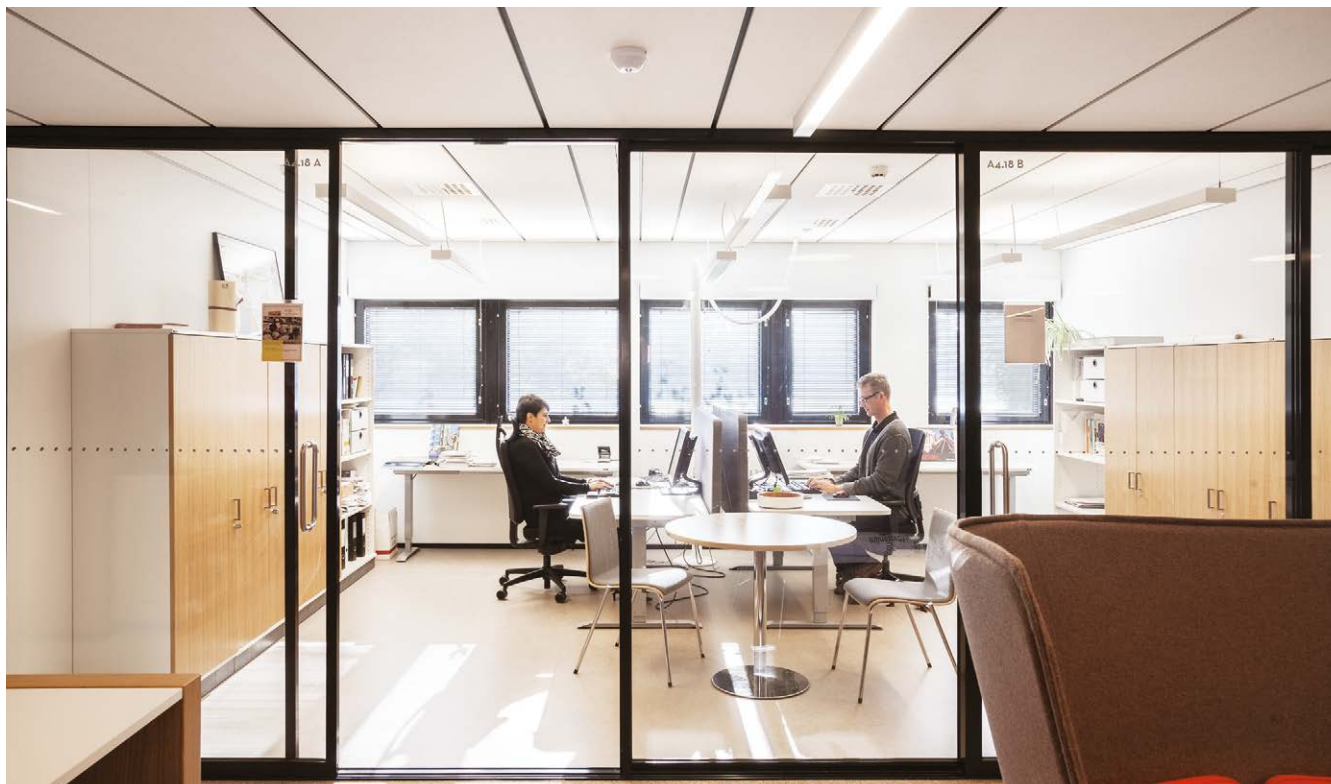
World of showers

Finnish Design and Innovations

Hietakari Kylpyhuone Oy - Jäspilänkatu 18 - 02450 Kerava - hietakari.fi

Suunnittelutyön avuksi

Ecophon BIM-objektit

BIM-objektikirjasto

Ecophon on julkaissut yhden kattavimmista tuotevalikoimista bimobject.com -kirjastossa sekä Revit- että ArchiCAD-ohjelmille. Tämä tarkoittaa, että noin 50 alakattojärjestelmää on nyt saatavana Ecophon BIM Portaalista, BIMobject.com sivulta sekä BIMobject-sovelluksessa Revit- ja ArchiCAD-ohjelmassa.

Uusi Ecophon Rakennuslaskutus Työkalu

Kun oikea alakatto ratkaisu tilaan on määritelty, Ecophon Rakennuslaskutus Työkalu auttaa suunnittelijaa määrittelemään alakaton oleelliset ominaisuudet rakennuslaskutukseen.

Tutustu suunnittelutyökaluihin osoitteessa www.ecophon.fi/e-tools.

Ecophon[®]
SAINT-GOBAIN

A SOUND EFFECT ON PEOPLE